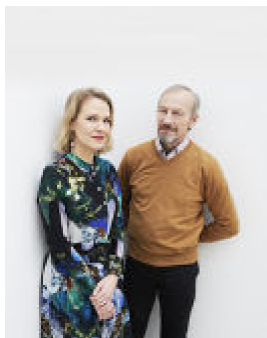
Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

1 / 2021

KANSIKUVA

Kansikuva: Lea ja Santeri Pakkasen teos valittiin vuoden historiateokseksi. Kuvaaja: Marek Sabogal.

Numero 2/2021 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukseen 1.5. mennessä.
Numero 3/2021 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 23.8. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 1 / 2021

Pääkirjoitus ... 3
Pakkasten teos vuoden historiateokseksi ... 4
Inkerin kirkon ja kansan auttaja ... 5
Ihmisiä inkeriläisasian takana osa 3 ... 6
Tutkimusartikkeleita inkeriläisistä ... 8
Mennyt vuosi 2020 Lahdessa ... 8
Gabriel ja Maria muuttivat siunaus mukanaan ... 10
Viktor Hyyrönen 80 vuotta ... 11
Inkeriläisten pieni suuri puuhanainen ... 12
Roosa Puolokainen 90 vuotta ... 13
Lupaus Jaltalla saa jatkoa ... 14
"Pari muistoa pitkän elämäntieni varrelta" ... 15
Etsitään! ... 19
Orvokit veivät kuulijat syyspihlajan alle ... 20
Tapahtumakalenteri ... 21

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2021
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Vuosi 2021 on alkanut mielenkiintoisella tavalla: USAn vaalit, Iso-Britannian ero Euroopan Unionista, Covid-19-virus ja sen uudet muunnokset, yhteiskunnallisen vastakkainasettelun lisääntyminen ja joidenkin suomalaisryhmien uhkarohkeus lähteä Lappiin turistireissuille tartuntoja uhmaten. Voin siis vain todeta, ettei mitään uutta auringon alla – mitä nyt jokainen meistä on vuoden vanhempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Olen nykyisin kokopäiväinen sivustaseuraaja ja joskus yllätyn itsestäni ja omastakin käytöksestäni muistellessani historiaani. En ole koskaan käynyt Suomen Lapissa turistinakaan, en vain ole ollut kiinnostunut, mutta Lapin sijaan olen kyllä käyttäytynyt yhtä tyhmästi, kuin virustartuntoja uhmaavat suomalaiset. Otan erään esimerkin elämästäni.

Nuorena miehenä kotiuduin sairaalasta leikkauksesta ja sain sieltä kehotuksen mennä varovaisesti kotiini, etteivät ompeleet ratkea. Meninhän minä kotiini, mutta ennen sitä soitin ystävälleni ja pyysin häntä seurakseni oluelle, nyt kun oli aikaakin. Hän tietenkin kiinnostui ja niin kaksi nuorta miestä viettivät rattoisan iltapäivän, kunnes rahat loppuivat.

Asuin silloin Helsingin Itäkeskuksen lähellä korkeassa kerrostalossa, josta oli hyvä näköala bussipysäkille. Metroa ei ollut vielä rakennettu. Hyvällä ja hilpeällä mielellä saavuin tapaamisestamme kotipysäkilleni ja sitten iski väsymys yllättäen ja jäin nojaamaan bussipysäkkiin. Samaan aikaan läheisen kerrostalon ikkunasta kurkisti nuori vaimoni ja näki tutun hahmon. En tiennyt, että hän oli tulossa noutamaan minua – ja nopeasti. Seuraavana päivänä kuulin sitten muutamia, yön yli hautuneita mielipiteitä toiminnastani ja olin hyvin nolostunut. En pyytänyt puheenvuoroa, enkä olisi sitä saanutkaan.

Miksi kirjoitan tästä tapahtumasta?

Siksi, että vaikka itse olen oppinut elämäni aikana paljon, ei mikään yleisessä peruskäytöksessämme ole muuttunut. Yhä tänäänkin löytyy kaltaisiani tavallisia ihmisiä, jotka kyllästyvät rajoituksiin, jotka haluavat ottaa terveytensä kanssa riskejä ja tavata toisiaan. En minä ollut yhtään parempi tai elänyt paremmin kuin nämä Lapin turistit tänä päivänä.

Tänä päivänä, kuten vuosikymmentenkin ja vuosisatojenkin aikana joudumme lukemaan tai katsomaan viestimistä, kuinka erilaisia kansallisia tai mielipidevähemmistöjä vainotaan millä tekosyyllä milloinkin ja kansalaiset katsovat sivusta.

Mikä neuvoksi, opiksi paremmalle maailmalle?

Itse käytän mahdollisuuttani lukea, tutustua ja oppia historiasta – en niinkään omista kohelluksistani elämäni aikana, vaan kansalaisten, kansojen ja valtioiden historioista ja kokemuksista, myös selviytymiskokemuksista. Ehkä minä opin, mutta kansakuntien muisti on lyhyt. Toisaalta lyhyt muistimme auttaa meitä siirtämään kokemuksemme mielessämme taka-alalle, mutta ei poista kokemaamme mielestämme elinaikanamme.

Aina ja ikuisesti kansat tai vallanpitäjät esittävät uusia vaatimuksia, yhä syttyy sotia ja solmitaan rauhoja milloin missäkin päin maailmaa, joten tuntemalla historiaa ainakin itse rauhoitun – ei ihmiskunta ole muuttunut pahemmaksi enkä minä itse paremmaksi – elettiin sitä ennenkin, vaikk´ojan takana oltiin. Otetaan päivä kerrallaan uteliaana ja levollisena vastaan, mitään uutta ei Auringon alla ole, vain vuodet vaihtuvat. Historiaamme ei kukaan voi muististamme, kansan muistista nollata tai poistaa – kantakaamme kokemuksemme ylpeinä, vaikka emme hyväksyisi niitä. Me voimme taistella edelleen vääryyksiä vastaan, oikeuksien puolesta. Yhdessä.

Juhani Valo

PAKKASTEN TEOS VUODEN HISTORIATEOKSEKSI

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Historian Ystäväin Liitto valitsi tammikuussa **Lea** ja **Santeri Pakkasen** teoksen ”Se tapahtui meille –Isän ja tyttären matka inkerinsuomalaisuuteen” vuoden historiateokseksi.
Gummeruksen julkaisema teos kertoo inkerinsuomalaisten vaietusta historiasta 1600-luvulta tähän päivään. Vainoa, karkotuksia, vankileirikokemuksia, venäläistämistä ja paluumuuttoa käsitellään sekä kirjailijoiden oman suvun kautta että yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Samalla teos venyttää totuttuja käsityksiä suomalaisuudesta ja valottaa sellaista kaistaletta Suomen historiassa, joka on jäänyt vähälle huomiolle.

Palkintolautakunta, johon kuuluvat professori **Aura Korppi-Tommola, lehtori Vuokko Aromaa** ja opetusneuvos **Ville Marjomäki**, luonnehtii kirjaa ajankohtaiseksi, kieliasultaan erinomaiseksi ja lukijan mukaansa imaisevaksi teokseksi.
”Se tapahtui meille on iholle käyvä historia inkerinsuomalaisten kohtaloista Neuvostoliitossa ja kohtelusta Suomessa. Se kertoo sopeutumisesta ja sopeutumattomuudesta vieraassa kulttuurissa ja vihamielisessä ympäristössä. Teoksen jännite syntyy kahden sukupolven tarinasta ja suhtautumisesta muuttuvaan ympäristöön. Omakohtaisuus tuo tarinaan inhimillisen kosketuksen.”

”Vaikka teos on yhden suvun tarina, se on vahvasti dokumentoitu sekä ympäristön valtiollisiin ja poliittisiin tapahtumiin sidottu. Lisämausteen tuovat tekijöiden omat kokemukset. Ne toimivat eräänlaisena aikalaistodisteena ja lähentyvät tutkimusmetodina kaunokirjallisuudessa muodissa olevaa autofiktiota, joka siis tässä on autofaktaa.”
- Lainaukset palkintolautakunnan perusteluista -

Historian Ystäväin Liitto on palkinnut mielenkiintoisia historiateoksia jo vuodesta 1973 alkaen. Vuoden historiateos -palkinto myönnetään kirjalle, joka on erittäin ansiokkaasti edistänyt historiallisen tietämyksen laajenemista ja syvenemistä suomalaisen yleisön keskuudessa.

Voittaja julkistettiin 6.2.2021 Suomalaisilla historiapäivillä Lahden Sibelius-talossa. Historiapäivät toteutettiin tänä vuonna etämuodossa.

Santeri Pakkanen (s. 1950) on toimittaja ja hänen tyttärensä, Lea Pakkanen (s. 1983) toimittaja sekä sosiaali- ja kulttuuriantropologi.

Inkeriläisten Viesti onnittelee Pakkasia hienosta teoksesta ja ansaitusta tunnustuksesta!

KOKOUSKUTSU KEVÄT 2021

Mikäli viranomaisten kokoontumisrajoitukset poistuvat pidetään liiton kevätkokous seuraavasti:

Kokouskutsu
Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään
lauantaina, maaliskuun 27. päivänä 2021 klo 14.00
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.

Äänivaltuutettuja ovat v. 2021 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2021 jäsenmaksunsa.

Hallitus

INKERIN KIRKON JA KANSAN AUTTAJA

Marraskuussa poismennyt Albert Kirjanen oli sitkeä Inkeriläisasian mies. Inkerin kirkon työn tukeminen ja Inkerin liiton toiminta olivat hänen sydämenasioitaan.

Albert Kirjanen
s. 9.5.1936 Inkerin Skuoritsan Tehvinän kylässä
k. 12.11.2019
Kouvolan sairaalassa

Kirjoittaja Markku Niemelä, rovasti
Konsultointi Pertti Laaksonen, kapteeni evp

Albert Kirjanen oli yksi tunnetuimmista Suomeen muuttaneista paluumuuttajista. Hän oli voimakkaasti tukemassa **Arvo Survon** toimintaa Inkerin kirkon ja kansallisessa heräämisessä. Hän toimi ”saamansa näyn” innoittajana Inkerin kansan vaiheissa Inkerissä ja paluumuuttajana Suomessa.

Kirjanen osallistui aktiivisesti Lahden seudun Inkerin kerhon toimintaan. Asuessaan Kouvolassa hänkulki kerran kuukaudessa autollaan Lahden Lutherin kirkossa pidettyihin Inkerin kerhonkokoontumisiin. Kerhossa hän kertoi kokemuksiaan Inkerin kirkon seurakuntien uudelleen perustamisesta.Erityisen merkittävää hänelle oli syntymäseurakuntansa Skuoritsan toiminnan elpyminen. Vuonna 1990 seurakunta rekisteröitiin uudelleen. Skuoritsan seurakunta sai lahjana Suomesta niin sanotun ”parakkikirkon”. Vuonna 1839 rakennetun kivikirkon raunioseinien sisälle rakennettiin 2000-luvunalussa Skuoritsan uusi kirkko. Vanhaan kirkkoon mahtui 1 300 ja nyt uudelleen rakennettuun 400 ihmistä. Kirkon korjaustyö tehtiin tyylikkäästi vanhan kirkon raunioihin.

Albert Kirjasen elämänvaiheista
Albert Kirjanen syntyi Inkerinmaan Skuoritsan Tehvinän kylässä vuonna 1936. Nuorukaisena hän näki ja koki Stalinin vainojen vuodet, jotka kohdistuivat Inkerin kansaa ja sen rakastamiin kirkkoihin.
Albert oli merkittävä maallikkotyöntekijä Inkerin kirkossa 1980-luvulta alkaen. Hän oli ammatiltaan autonkuljettaja ja kuljetti pastori Arvo Survoa Inkerin kirkon jälleen rakentamiseen liittyvillä matkoilla. Arvo Survo sai oman auton Oulun piispa **Olavi Rimpiläisen** avustuksella 1990-luvun alussa. **Reijo Arkkilan** kanssa saimme Albertilta hyvää autonkuljetuspalvelua pitäessämme seuroja Toksovan, Kupanitsan, Narvusi-Koskenkiman ja Skuoritsan seurakunnissa.
Albertin sydämelle kirkastunut Inkerin kirkon työn tukeminen ja Inkerin liiton toiminta. Hän olimukana raunioituneen kotikirkon uudelleen rakentamisessa. Skuoritsan vanhan kirkon kiviseinien sisälle rakannettiin uusi kirkko.

Inkerissä hän alkoi etsiä sodan aikana Suomessa heimopataljoonissa palvelleita inkeriläisiä ja karjalaisia sotilaita Virosta, Venäjältä, Ukrainasta, Karjalasta ja Siperiasta. Tätä tehtävää hän jatkoi tultuaan paluumuuttajana Suomeen.
Albert järjesti heimopataljoonan miehille kuntoutusta yhdessä Suomen veteraanien kanssa. Tämä etsintä alkoi kuin vahingossa, kun Hatsinaan saapui suomalainen veteraaniryhmä, joka kyseli heimoveteraaneista. Inkerin Liiton toimistossa oli tieto vain kahdesta miehestä. Lopulta Albert tavoitti yli sata miestä ja sai järjestettyä heille Suomeen hyvää kuntoutusta.

”Albert järjesti heimopataljoonan miehille kuntoutusta yhdessä Suomen veteraanien kanssa.”

Albertin elämäntyön arvostus
Kesällä 2019 Albert kävi viimeisen kerran Virossa ja kotiseudullaan Skuoritsassa. Samana kesänä hän osallistui inkeriläisten kesäjuhlaan Piikkiössä.
Albert Kirjanen on saanut paljon tunnustusta ja hänet oli palkittu monilla ansiomitaleilla. Mm. Inkerin Liiton perustaminen vuonna 1988 Pietarissa. Vapaussodan Perinneliiton Sininen Risti vuonna 1998. Kaatuneiden Muistosäätiön Veteraanipalkinto Suomen sodissa taistelleiden inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien avustamisesta vuonna 2014. Vuonna 2016 Suomen Inkeri-Liitto Ry kutsui hänet kunniajäsenekseen.

Kirjanen osallistui lokakuussa 2019 Akateemisen Inkeri-Seuran järjestämään Inkeri-juhlaan Finlandia-talossa ja oli kuulemassa 9.11.2019 Karjala-talolla entisen Punalipun toimittajan **Santeri Pakkasen** tyttären, **Lean**, esitelmää.
Kaikkiin tilaisuuksiin saapuessaan hänellä oli rinnassaan Inkerin lippu. Kolme lippua: Inkerin lippu, Suomen lippu ja ”Ristin lippu” olivat hänelle ajallisen isän- ja taivaallisen isänmaan pyhät symbolit.

Lahden Lutherin kirkko oli hänelle rakas kirkko. Häntä jäivät suremaan Suomessa poika, sisar sekä veljet perheineen sekä suuri joukko ystäviä Suomessa, Virossa ja Venäjällä.
Arvo Survon suomentama ”Omall maall” -laulu oli hänelle merkittävä uskontunnustus. Se laulettiin Lutherin kirkolla Inkerin kerhon päätöslauluna.
”Sen kodin mulle valmisti, Vapahtajamme vaan. Omalla liiton verellään, toi mulle elämän. ”

IHMISIÄ INKERILÄISASIAN TAKANA osa 3

”Ihailen inkeriläisten positiivista luonnetta”

Palo inkeriläisasiaa kohtaan ei synny aina verenperintönä. Inkeri-liiton hallituksessa istuvan Tytti Piirosen veti Inkeri-asian pariin muun muassa sähkötyöt, säilöntä ohjeet ja iloinen mieli.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen
”Minulla ei ole yhteyksiä ollenkaan Inkeriin”, **Tytti Piironen** sanoo.
Tämä on sukujuurten perusteella totta, mutta muutoin oikeastaan täyttä palturia. Yhteyksiä Piirosella nimittäin on ja paljon ja moni inkeriläinen tuntee hänet vähintäänkin vartti-inkeriläiseksi.
”Tai Suomen muokkoseksi, kuten liiton sihteeri **Anne Tuohimäki**, minua kutsuu, Piironen sanoo ja nauraa.
Muokkonen tarkoittaa suomalaista inkerin kielellä.

Kirkosta se alkoi
Piironen tuli mukaan toimintaan oikeastaan vahingossa, kun hänen miehensä Hannu vastasi 90-luvulla Kelttoon rakennetun kirkon sähkötöistä. Niin ikään sähköfirmassa työskennellyt vaimo oli mukana miehensä työreissuilla. Yhtä reissua seurasi toinen ja liuta lisää. Kolpinan kylään noussut kirkko vihittiin käyttöön 1992 – vain kolme vuotta Keltto Inkerin kirkon luterilaisen seurakunnan perustamisen jälkeen.
Rakennustöiden tiimoilta syntyi läheisiä ihmissuhteita ja voimakas tunne siitä, että inkeriläisten asia on sellainen, jota Piiroset halusivat olla tukemassa jatkossakin.
”Sekin oli hienoa, miten se tuntui todella luontevalta olla mukana.”
Piiroset asustelivat kirkonrakennusreissuilla paikallisen Lempimummon luona. Tämä opetti vierailleen muun muassa säilöntätapoja, leipomista ja monta kotitalouskikkaa, joita inkeriläiset olivat joutuneet puutteen aikaan kehittelemään. Piiroset taas jakoivat oppia tuomalla Suomesta mukanaan oppikirjoja joita jaettiin paikallisille lapsille.

”Tuntui todella luontevalta olla mukana”.

Tytti Piironen sanoo, että lopullinen sysäys mukaan aktiiviseen inkeriläistoimintaan tuli, kun Piirosten kotipaikkakunnalla asunut kansanedustaja **Lea Kärhä** alkoi järjestää tilaisuuksia inkeriläisille.
”Aluksi en tuntenut oikein ketään, mutta jäin mukaan toimintaan kun siinä muuttovirtojen

alkupuolella oli paljon tarvetta avulle. Nyt siitä on vierähtänyt jo 30 vuotta", Piironen sanoo.
Hän korostaa, että on ennen kaikkea saanut toiminnasta paljon itselleen.
"Osallistuminen on antanut meille vuosien saatossa paljon niin monella tapaa", hän huokaisee.
Piiroset ovat myös palanneet useaan otteeseen Inkeriin ja osallistuneet sinne tehdyille retkille.

Puoleensavetävä positiivisuus
Piironen kiittelee ja kehuu inkeriläisiä lämminsydämisiksi, puheliaiksi ja iloisiksi ihmisiksi.
"Siinä se on varmasti se suurin ero meihin kantasuomalaisiin että inkeriläiset ovat iloisempia, kun me taas olemme tällaisia pidättyväisempiä ja vähän melankolisia. Ihailen sitä positiivista luonnetta, joka inkeriläisillä on. Vaikka he olisivat nähneet Siperian ja keskitysleirit, he suhtautuvat elämään valoisasti."
Piironen kertoo keskustelusta keskitysleirin ankaria oloja kokeneen inkeriläisen kanssa. Piironen kauhisteli kuulemaansa, mutta inkeriläinen tokaisi, että "eihän minulle kuinkaan käynyt, kun henki kuitenkin säilyi".
Moista positiivisuutta ei voi kuin arvostaa.
"Sekin on jännää kuinka he eivät ole lainkaan katkeroituneet kokemuksiensa takia. Useimmat eivät kanna kaunaa, vaan keskittyvät menneen sijaan nykyhetkeen."

"Ihailen sitä positiivista luonnetta, joka inkeriläisillä on."

Aktiivinen jäsen
Tytti Piironen on toiminut Inkeri-liiton taloudenhoitajana vuodesta 2015 ja hallituksen jäsenenä vuodesta 2006. Vuonna 2004 Sivistyssäätiön ansiomerkin ja 2018 kesäjuhlilla Suomen Inkeri-liiton viirin tunnustuksena toiminnasta inkeriläisten parissa.
"Täytyy sanoa, että monessa asiassa olen ollut mukana, enkä ole ajatellut lopettaa", hän naurahtaa iloisesti.
Piirosta ilahduttaa se, että vaikka liiton jäsenet vähenevät vanhempien siirtyessä tuon puoleiseen, on mukaan tullut jonkin verran nuorempaakin väkeä. Hän toivoo hartaasti, että koronaepidemia saataisiin pian sellaiseen hallintaan, että Inkerikodissa, Helsingissä voitaisiin taas järjestää Inkeri-iltapäiviä. Niitä on kaivattu paljon, sillä kaipuu yhteisille hetkille, sosiaalisille kontakteille ja kiinnostaville teemoille on suuri.
"On ollut hienoa nähdä kuinka hyvin tilaisuudet ovat vetäneet osallistujia. Kyllä siellä on usein ollut useita kymmeniäkin inkeriläisiä mukana", Piironen sanoo.

Tytti Piironen on tuttu näky inkeriläistilaisuuksissa ja hallituksen kokouksissa. Hän tuli mukaan toimintaan oikeastaan vahingossa, mutta ei ole päivääkään katunut tätä vahinkoa.

Lukkarinrakkaudesta
Kun Piiroselta kysyy onko hänen osallistumistaan inkeriläisten toimintaan koskaan kyseenalaistettu siksi, ettei naisen suonissa virtaa Inkerin verta, tämä vastaa "ei".
"Ei ole kyseenalaistettu, mutta ihmetelty on", hän nauraa.
"Kai se on jotain sellaista lukkarinrakkautta. Vähän niin kuin työskentely yrittäjänäkin. Että joku siihen vetää mukaan."
Piironen on tehnyt työuransa miehensä sähköalan yrityksessä ja yksityisyrittäjänä kirja ja paperikaupassa. Piirosilla on kaksi lasta ja neljä lastenlasta.

TUTKIMUSARTIKKELEITA INKERILÄISISTÄ

Tutkija, VTM **Anni Reuter** viimeistelee parhaillaan Helsingin yliopistossa väitöskirjaa inkerinsuomalaisten karkotuksista Stalinin ajan Neuvostoliitossa. Väitöskirjan nimi on Karkotus, hajaannus ja naapuruus – Stalinin ajan pakkosiirrot inkerinsuomalaisten aikalaiskirjoituksissa ja muistitiedossa.

Väitöskirja koostuu artikkeleista, joista osa on jo julkaistu. Nämä artikkelit ovat vapaasti kaikkien luettavissa verkossa. Ohessa Reuterin ystävällisesti Inkeriläisten Viestille vinkkaamat artikkelit:

* **Vastakertomuksia karkotuksista: Inkerinsuomalaisten muistitieto pakkosiirroista Siperiaan toisen maailmansodan aikana.** _Ennen ja nyt: Historian tietosanomat_ 3/2020, 43–63. https://journal.fi/ennenjanyt/article/view/90761

* **”Kansaamme pirstotaan”: Inkerinsuomalaisten karkotukset ja diaspora 1930-luvun kirjeissä kuvattuna.** _Historiallinen Aikakauskirja_ 1/2020. https://www.historiallinenaikakauskirja.fi/wp-content/uploads/2020/03/HAik_1_2020_Reuter.pdf

* **Inkerinsuomalaisten hiljaista vastarintaa 1930-luvun Neuvostoliitossa.** Teoksessa Hiljainen vastarinta. Toim. Outi Autti ja Veli-Pekka Lehtola. Tampereen yliopistopaino, 2019, 131–162.
http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-359-000-7 [1]

MENNYT VUOSI 2020 LAHDESSA

Kuulumisia Lahden Inkeri-kerhosta ja sen sopeutumisesta vallitseviin epidemiaoloihin.

Riitta Pekkola ja Pirkko Koso, sekä Inkeri Ojala

Lahden seudun Inkeri-kerhon kokoustilat on Lutherin kirkolla Vuorikatu 37. Sinne kokoonnutaan kuukauden toisena maanantaina kello 13–15 kevät- ja syyskaudella. Hyvissä ajoin ennen tilaisuuksien alkamista pienessä keittiön alkaa hyörinä, kun kolme naista, **Leena Korkkinen, Inkeri Ojala** ja **Kyllikki Stenborg** keittävät kahvia ja laittavat esille tarjoilut.

Virallinen tilaisuus alkaa, kunhan puheenjohtaja on ensin hiljennetty, sopivalla virrellä ja pastori **Johannes Häkämiehen** alkurukouksella. Pitkittä puheitta aloitetaan kahvittelu, sillä Orimattilasta, Nastolasta ja Kouvolasta saapuneiden kahvihammasta kivistää.

Lokakuussa kahvipöydän ääressä istuivat (vasemmalta) Johannes Häkämies, Ella Burtovaja, Elvira Virolainen, Raija Heikkurinen, Saimi Hutri ja Hilda Tatti. Pöydällä selailtavana Inkeriläisten Viesti -lehden vanhoja numeroita

Toisen kupillisen jälkeen muistetaan mahdollisesti maallisen matkansa päättäneitä ja onnitel-

Vuoden 2020 päivänsankarit Kyllikki Stenborg (seisomassa) ja Inkeri Ojala

laan syntymäpäiviään viettäneitä. Yleensä pastori Johanneksella on tuoreessa muistissa edelliseksi sunnuntaiksi valmistamansa jumalanpalvelusteksti selityksineen kuulijoille hengelliseksi ravinnoksi.
Tuoreet rajan takaiset terveiset, esimerkiksi Petroskoista, välitetään ja kuunnellaan tarkasti kaukaisilta lähetyskentiltä saapuneiden kirjeiden anti. Pakolliset kevät- ja syyskokousasiat päätetään sopuisasti ja nopeasti nuijan kopautuksella. Inkeri on erinomainen laulattaja ja saa väen laulamaan Siionin Kanteleen “hittejä”, joten aika ei käy pitkäksi.

Korona vaikutti osallistujamääriin
Kevään 2020 viimeisiin kokouksiin muutamat varustautuivat jo maskein. Päijät-Hämeen seudulla covid19-pandemia oli perustasolla alkusyksyyn asti. Joten Ojalan Inkeriä ja kumppaneita ei pandemia liioin pelottanut, sillä he uskalsivat retkeillä Lahden kesäparatiisissa Kahvisaaressa.

”Päätimme tosiaan pitää perinteisen kesäpäivän Kahvisaaressa, melontakeskuksessa. Ihmisiä saapui 13 henkeä. Aurinko paistoi kauniisti, joimme kahvia ja grillasimme makkaraa. Toisilla oli maskit päällä, toisilla ei. Juttu kuitenkin luisti. kerrottiin vanhoja muistoja Inkerinmaalta ja laulettiin kesälauluja”, Inkeri Ojala kertoo.

Syyskautta aloiteltaessa oltiin jo sen verran säikkyjä, että maskit naamalla istuttiin kahvipöydässä. Osanottajamääräkin oli pudonnut sallittuun ylärajaan. Turvavälien pitäminen oli hivenen vaikeaa, koska kirkkosalista oli poistettu istuimia ja ne oli koottuna kahvitilaan.

Marraskuulle oli suunniteltu inkeriläisten omaa kirkkopyhää Joutjärven kirkolle ja kerhon pikkujouluakin ehdittiin miettiä. Lahden seudulla siirryttiin kuitenkin koronan leviämisvaiheeseen ja kaikki tilaisuudet peruttiin.
”Meillä on ollut parikymmentä vuotta tapana tehdä lähiseurakuntiin joulumatka. Olemme osallistuneet siellä jumalanpalvelukseen, tutustuneet paikkakuntaan ja syöneet jossain jouluaterian. Porukkamme vanhenee eikä voimia tunnu nyt enää olevan koko päivän matkalle. Muistot elävät kuitenkin vahvasti mukana. Seurassamme käy tällä hetkellä kolme 90 vuotta täyttänyttä ja tänä vuonna pari ylittää tämän rajapyykin, jos Herra suo. Eikä muukaan ryhmä nuoria ole. Ikä ei kuitenkaan paina kun olemme yhdessä. Juttu luistaa”, Inkeri Ojala sanoo.
Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus 6.12. lähetettiin striimattuna Lutherin kirkolta. Tilaisuuden vetivät Krasnojarskin kirkkoherra **Ville Melanen** ja pastori **Johannes Häkämies**. Tilaisuus on katsovissa Lahden Lutherin kirkon (lahti.sley.fi) YouTubesta.

Sitkeää toimintaa
Lahden Inkeri-seuran toimintaan viimeisinä mukaan tulleet ”takapenkin tytöt” eli tämän jutun kirjoittajat **Riitta Pekkola** ja **Pirkko Koso** ihmettelevät tilaisuuksia järjestävien sitkeyttä ja kokoontujien rohkeutta sekä sitä, miten halutaan pitää yhteyttä ystäviin tänä vaikeana aikana. Nuorempi takapenkin tytöistä, Riitta, on entisen kerholaisen **Elsa Lahikaisen** tytär Lahdesta. Vanhempi takapenkin tyttö alkoi käydä kerhossa edesmenneen **Albert Kirjasen** kaverina Kouvolasta muutama vuosi sitten. Molempien tyttöjen isoisät ovat Valkeasaaren Akkasia. Tytöt ovat tavanneet toisensa ensimmäisen kerran 10 vuotta sitten kotiseutumatkalla. Inkeriläiset sukujuuret yhdisti heidät ja Lahden Inkeri-kerhossa on oiva tilaisuus tavata toisiaan ja muita inkeriläisiä.

Inkeri-ikävään apua verkosta
Lopuksi kerhon puheenjohtaja **Toivo Purosen** puheenvuoro: Maskisuositus aiheutti hänelle allergisen reaktion. Pitkittyneen ihottuman vuoksi kynnys lähteä naisvaltaisiin tilaisuuksiin nousi korkeaksi koronan lisäksi. Toivo kehottaakin jokaista, joka omistaa jonkinmoisen ”älylaitteen” käyttämään ”juutubea”. Kun tulee Inkeriä ikävä, niin etsii vaan YouTubesta Inkerin! Aika ei käy pitkäksi ja uusi vuosikin alkaa

paremmissa merkeissä.

Vaikka kerhon toiminta vuoden 2020 aikana oli hivenen alavireinen, niin meillä on kuitenkin ollut syytä iloita ja nauttia Kansallismuseossa auki olleesta Inkeriläiset-unohdetut suomalaiset -näyttelystä sekä loppuvuodesta **Lea** ja **Santeri Pakkaselta** ilmestyneestä kirjasta ”Se tapahtui meille”. Kiitos heille! Kaikki Lahden seudun Inkerikerholaiset kiittävät menneestä vuodesta ja toivottavat Inkerin ystäville eli ”meinmaakkoisille” ja inkeriläisille parempia aikoja. ”Odotamme karanteenista vapautumista, yhteenkokoontumista ja että saamme laulaa ”Omal maal” laulun ja lopuksi ”Tule kanssani Herra Jeesus”, Inkeri Ojala sanoo.

GABRIEL JA MARIA MUUTTIVAT SIUNAUS MUKANAAN

Hannu ja Maija Nyman

Jatkosodan aikana tapahtunut inkeriläisten joukkomuutto Suomeen toi heitä eri puolille Suomea.
Yksi sijoituspaikka oli Lohja vain vajaan sadan kilometrin päässä Hangosta. Laakspohjan kartano oli yksi pakolaisia vastaanottaneista tahoista.

Seuraavien vuosien aikana muuttaneet alkoivat asettua ja löytää omat asunnot. Niinpä Lohjankin kohdalla osa löysi tiensä toisaalle, ja vastaavasti sinne muutti alun perin muualla alkuvuosina asuneita. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluivat **Gabriel** ja **Maria Rokka**, jotka lähtivät Skuortitsan seurakunnan alueelta, Ala-Purskovan kylästä kesällä 1943.

Lohjalta löytyi asunto, työpaikka ja myös paikka lohjalaisessa yhteisössä, mukaan lukien seurakunnassa. Gabrielin ja Marian myöhempien vuosien seurauksena suomalainen kristillisyys on saanut todella merkittävän panoksen. Yhtenä syynä tähän on nimenomaan heidän asettumisensa Lohjalle.

Lohjalla sijaitsee luterilaisen kirkon sisällä toimivan kristillisen järjestön, Kansan Raamattuseuran omistama Vivamon toimintakeskus. Tämä 1950-luvun alussa toimintansa aloittanut keskus kasvoi nopeasti merkittäväksi vaikuttajaksi. Toiminta löysi uomansa, ja yhdeksi lähes näihin päiviin asti ulottuvista toiminnoista ovat olleet vuosittaiset miestenpäivät. Ohjelmassa käytettiin paljon musiikkia ja rehellisiä henkilökohtaisia selviytymistarinoita, jotka vetivät puoleensa myös heitä, joille perinteinen kirkollinen toiminta oli vieraampaa.

Tällaisille miestenpäiville löysi tiensä myös Gabriel Rokka. Elämä oli opettanut jo monin tavoin, että ihminen ei yksin jaksa selviytyä koettelemuksista ja eletyn elämän haavoista. 1960-luvun alussa Gabriel pyysi mukaansa nuoren vävynsä Olavi Nymanin, jonka juuret olivat Lohjalla. Tämä vetopasuunaa eri orkestereissa soittava puuseppä oli ihastunut kauniiseen vaaleahiuksiseen Inkerin tyttöön Ainoon Lohjan Työväentalon tansseissa ja häitä viettiin 1951.

Aikojen muutos näkyy myös hääkuvissa. Gabriel ja Maria Rokka vihittiin Inkerissä vuonna 1920, ja tyttärensä Aino puolisonsa Olavi Nymanin kanssa Lohjalla vuonna 1951.

”Elämä oli opettanut jo monin tavoin, että ihminen ei yksin jaksa selviytyä koettelemuksista ja eletyn elämän haavoista.”

Vivamon miestenpäivien ohjelma tuntui koskettavan molempia miehiä ja päivien aikana Olavi tahtoi tehdä uskonratkaisun Hyvän Jumalan puoleen. Keskustelu kokeneen sielunhoitajarovastin kanssa antoi hyvän alun uuteen elämänvaiheeseen. Musiikin sävy alkoi muuttua ja hänet alettiin tuntea hengellisen musiikin esittäjänä ja myös hyvänä puhujana.

Ainon ja Olavin koti oli välillä Turussa ja Raisiossa, perheeseen syntyi neljä lasta, joista yksi kuoli jo pienenä. Palattuaan 1970-luvulla takaisin Lohjalle he löysivät hengellisen kotinsa Vivamosta, jossa he toimivat monet vuodet vapaaehtoisina auttaen monissa käytännön asioissa ja musiikin saralla. Olavin rakentamassa kodissaan kokoontui monen vuoden ajan ”Sämpyläkerho”, avioparien raamattupiiri ja näin he olivat tukemassa monen perheen jaksamista.

Olavi ja Aino tunnettiin lämminsydämisenä, lähimmäisiään auttavana, myös lapsenlapsiaan siunaavana parina, joille heidän muistonsa on yhä merkittävä. Molemmat on haudattu Lohjan Vanhaan kirkkomaahan. Uudella hautausmaalla lepäävät Gabriel ja hänen vaimonsa Maria monen muun inkeriläisen kanssa. Kynttilämeri haudoilla joulun aikaan kertoo muistoista, joissa inkeriläisyys yhä elää ja vaikuttaa.

Tuo alussa mainittu Gabrielin ja Marian perheen vaikutus suomalaiseen kristillisyyteen näkyi sitten myös seuraavissa sukupolvissa. Heidän yksi lapsenlapsensa toimi aikanaan tuon mainitun Kansan Raamattuseuran työntekijänä usean vuosikymmenen ajan, ja vastasi osaltaan myös Vivamon toiminnasta. Toinen heidän lapsenlapsistaan löysi tiensä suomalaisen helluntailiikkeen palvelukseen ja toimi hänkin vuosikymmenten ajan eri helluntaiseurakuntien saarnaajana. Gabrielin ja Marian, papan ja mummon esirukousten siunaus on kantanut heidän sukunsa vaiheita aina näihin päiviin, ja uskomme mukaan myös tulevina vuosikymmeninä.

Oman paikan löytyminen Suomessa heijastui useamman sukupolven päähän. Gabriel ja Maria Rokan tie Lohjalle vei tutustumaan Lohjan Vivamoon, johon löysivät tiensä myös tytär Aino ja vävy Olavi sekä heidän lapsensa, lapsenlapsensa ja vieläpä lapsenlapsenlapsensa. Lisätietoja paikasta osoitteessa www.vivamo.fi

VIKTOR HYYRÖNEN 80 VUOTTA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Inkeriläisten viesti ja Inkeri-liitto onnittelevat 80 vuotta täyttänyttä Viktor Hyyröstä, joka on tehnyt mittavan työn inkeriläisten hyväksi ja inkeriläisen kansanperinteen säilymiseksi.

Viktor Hyyrönen syntyi 1940 Rahkolan kylässä. Perhe muutti Suomeen sotaa pakoon, mutta palasi Inkeriin sodan jälkeen. Vaikka ajat olivat kovat, perhe sinnitteli nälänhädän ja vaikeiden aikojen jaloissa ja pääsivät lopulta takaisin synnyinseudulleen. Hyyrönen muutti Suomeen 1995, koska hänen perheensä oli jo monta vuotta asunut täällä. Hyyrönen on sanonut osuvasti, ettei pelkällä alueella ole loppujen lopuksi kovin paljon merkitystä. Tärkeintä ovat ihmiset ja heidän mukanaan kantamansa muistot.
Hyyrönen onkin kerännyt huomattavan määrän inkeriläisiä muistoja talteen Inkerinmaalle suuntaavilla matkoillaan. Hän on toiminut Helsingin seudun Inkeri-seuran puheenjohtajana, vetänyt vanhusten Inkeri-projektia vuosina 1990–1995 ja kiertänyt Inkerinmaalla kylissä kartoittamassa inkeriläisten oloja. Hän on toiminut myös Inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanit ry:n toiminnanjohtaja.

INKERILÄISTEN PIENI SUURI PUUHANAINEN

Inkeri Ojala

Kyllikki Stenborg, inkeriläisten ”suuri” ystävä täytti 2020 helmikuussa 90 vuotta. Hänelle järjestettiin Lahdessa Joutjärven kirkossa suuret juhlat ja vieraita oli satamäärin. Kerholaisemme olivat lähes kaikki mukana, mutta juhlimme häntä kuitenkin vielä kerhopäivässämme.
Kyllikki on tunnettu kaikissa Lahden seurakunnissa emäntänä vuosikymmenien ajan. Hän on touhunnut myös muualla Suomessa ja laajasti ulkomaillakin. Lähetystyö ja evankeliumin eteenpäin vieminen ovat vieneet häntä Venäjälle, Kanadaan, Floridaan, Intiaan, Ranskaan, Romaniaan, Puolaan, Israeliin ja Viroon.

Inkeriläisten parissa tehty työ on ollut Kyllikille erityisen tärkeää. Jo 1980-luvulla heinolalainen pappi **Pentti Murto** järjesti matkoja Kanadaan ja Floridaan inkeriläisten luo. Joillakin matkoilla mukana olivat **Aarre Kuukauppi**, **Arvo Survo** ja **Leino Hassinenkin**. 1986 oli ensimmäinen matka Leningradiin kuoron mukana.

Kyllikki syntymäpäiväjuhlillaan 2020.

Kun Kelton kirkkoa alettiin rakentaa, Kyllikki oli mukana muonittajana. Kirkon vihkiäisissä hän jakoi hernerokkaa armeijan soppatykin päältä.
Aunuksen kirkko ja siellä pidetyt leirit tulivat myös hänelle tutuiksi. Aina hän oli valmis palvelemaan ja tarttumaan soppakauhaan.

Meille Suomen inkeriläisille Kyllikki on tullut tutuksi Lahdessa pidettyjen monien, monien kesäjuhlien pääemäntänä. Hän on ollut mukana järjestämässä myös juhlien pitopaikkoja. Vielä tänä päivänäkin Kyllikki touhuaa mukana kahvituksissa kerhopäivinämme.

Olemme kiitollisia Taivaan Isälle, että olemme saaneet pitää häntä joukossamme ja toivomme hänelle vielä monia armorikkaita vuosia.
Joutjärven kirkossa syntymäpäivillä entinen kirkkoherra Seppo Hämäläinen kuvaili Kyllikki nimen kirjaimilla häntä Uuden Testamentin sanojen avulla:

K kyriakee = Herran oma
Y yper Kyllikki on hyper eli melkein kuin super
L logikos = järjenmukainen, järjellinen
L lyknos = lamppu ”te olette maailman valo”
I iskhys = iskhyo voida, kyetä
K kalos Kristuksessa olemme otollisia Jumalalle
K koinoomia = uskovien keskinäinen yhteys Kristuksessa
I ilo = ilo Herrassa

Kyllikki Stenborg häärivät totuttuun tapaan keittiössä Lahden kesäjuhlilla vuonna 2018. Apulaisena toimi Marjatta Tiikkaja. Stenborg nauroi keittiötöiden tiimellyksessä, että häneltä puuttuu kyky yhdistää kaksi kirjainta keskenään. Nämä kirjaimet ovat E ja I.

ROOSA PUOLOKAINEN 90-VUOTTA 14.12.2020

Roosa Puolokainen on yksi vanhimmista Turun seudun Inkeri-seuran jäsenistä. Roosa tuli Suomeen 1990-luvun alussa ja toimi vuosia Turun seudun Inkeri-seuran aktiivisena jäsenenä. Seurassa Roosaa, kuten muita ikätovereitaan, kutsutaan kunnianimityksellä ”veteraani”.

Leila Kattelus

Roosa Puolukainen syntyi Inkereellä Izora-joen rannalla Petrovsinan eli Tuomaalan kylässä. Hän oli perheen ainoa tyttö kolmen vanhemman veljen lisäksi. Roosan pitkään elämänkaareen on mahtunut paljon kokemuksia, kärsimyksiä ja onnea, jota kaikkea ei pysty edes kuvaamaan. Suurin onni on ollut se, että perhe on jäänyt eloon ja yhteys säilynyt.

Aloitettuaan koulun Roosan vaikeudet alkoivat, sillä samaan aikaan opetus suomen kielellä kiellettiin ja oli ryhdyttävä opettelemaan venäjän kieltä. Rauhallinen elämä loppui toisen maailmansodan alettua 1941. Pommituksien ajaksi oli paettava omasta kylästä kohden Leningradia.
Vanhin veli Antti oli kaatunut jo talvisodassa. Toinen veli Robert oli puna-armeijassa eikä hänestä saatu mitään tietoja.
Pakomatkalle lähtivät Roosan lisäksi äiti, isä ja veli Valtteri. Leningradissa perhe jäi saksalaisten piiritykseen ja oli siellä koko ensimmäisen piiritystalven sekä seuraavan kevään. Valtteri-veli lähti 16-vuotiaana armeijaan ja haavoituttuaan joutui sairaalaan, kun muu perhe evakuoitiin huhtikuussa 1942 Leningradista Laatokan kautta. Sieltä heidät oli tarkoitus kuljettaa muiden piirityksestä selvinneiden inkeriläisten kanssa edelleen Siperiaan, mutta uusi elämä veikin heidät Krasnodarin alueelle Mustanmeren tuntumaan, suureen ukrainalaiseen kylään.
Sielläkin vaikeudet odottivat heitä, sillä saksalaiset olivat miehittäneet myös sen alueen. Kaksi vuotta meni kauhussa ja pelossa, joka päivän koitteessa kuolemaa odottaen.

Perhe pääsi kuitenkin pian sodan jälkeen palaamaan kotikyläänsä, mutta se oli tuhottu ja kaikki säilöön jätetty omaisuus

menetetty. Roosa pääsi työoppilaaksi Leningradin kenkätehtaalle ja vanhemmat muuttivat Viroon veljen luokse.
Saatuaan 16-vuotiaana passin myös Roosa lähti Viroon vanhempiensa luokse. Saatuaan sieltä karkotuspäätöksen perheen oli lähdettävä Siperiaan. Junamatkalla, ennen määränpäähän saapumistaan perheen oli haudattava Roosan isä Tjumenin kaupungissa nimettömään hautaan. Omskiin saavuttua perhe määrättiin työhön kolhoosiin.

Ajan myötä veli muutti takaisin Viroon, jonne myöhemmin palasi muukin perhe. Virossa Roosa meni naimisiin hänen perässään Siperiasta tulleen pojan kanssa. Heille syntyi tytär. Mutta taas alkoi uusi kierros elämässä.
Kun tytär oli viiden kuukauden ikäinen, nuoripari joutui muuttamaan pois kotoaan. Tällä kertaa tie vei heidän Komin alueelle, jossa perheeseen syntyi poika. Vasta vuonna 1956, Stalinin kuoleman jälkeen, perhe pääsi palaamaan kotiseudulleen Inkeriin. Elämä alkoi uudestaan Lempaalan Maaselässä, miehen kotikylän raunioilta, jonne ruvettiin rakentamaan uutta tehdasta ja työläisten asuinpaikkaa. Roosa teki raskasta työtä muurarina ja tehdastyöläisenä. Perhe asui parakissa ja hoiti lehmää ja lampaita sekä kasvatti perunaa ja vihanneksia, lisäapua elämiseen toivat sienet ja marjat.

”Roosa kuunteli aina salaa Suomen radiosta jumalanpalveluksia ja kotona puhuttiin inkerin murretta.”

Tärkeä asia Roosan elämässä on ollut oman identiteetin, kielen ja kulttuurin säilyttäminen. Roosa kuunteli aina salaa Suomen radiosta jumalanpalveluksia ja kotona puhuttiin inkerin murretta. Jouluakin vietettiin 24. joulukuuta, vaikka virallisesti se oli kielletty. Kotiseudulla lapset kasvoivat, kävivät koulua, opiskelivat ammattiin ja menivät naimisiin. Kun lapsenlapsia alkoi tulla, asuminen pienessä kaksiossa kävi vaikeaksi ja Roosa päätti miehensä kanssa muuttaa Viroon. Siellä he viihtyivät hyvin, kunnes vuonna 1991 muuttivat Suomen Turkuun. Vähitellen koko perhe lastenlapsia myöden muutti heidän perässään Suomeen. Vuonna 2015 Roosan puoliso Reino pääsi taivaan kotiin ja siitä lähtien Roosa on asunut yksin omassa kodissaan. Vuosien kuluessa perhepiiri on kasvanut, ja nyt Roosa on viidennen polven mummo, jota kaikki nuoremmat kutsuvat lempeästi ”Babulja”.

90-vuotisjuhlia ei koronarajoitusten vuoksi pystytty pitämään koko viiden sukupolven voimalla, mutta toivotaan, että seuraava pyöreä vuosijuhla tuo yhteen kaikki Roosan rakkaat.

Toivotamme Roosalle kaikkea parasta, terveyttä ja elämäniloa!

LUPAUS JALTALLA SAA JATKOA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Huhtikuussa 2021 ilmestyvä **Anne Tarsalaisen** teos Ettet Unohtaisi nimeäsi, jatkuu siitä mihin kirjassa Lupaus Jaltalla jäätiin: nuoripari on mennyt naimisiin, Andrei muuttaa Leningradista Helsinkiin ja tytär syntyy. Anne näkee toistuvia painajaisia siitä, saavatko isä ja tytär lopulta Suomen kansalaisuuden.
”Kerron tässä kirjassani siippani Andrein Suomeen kotoutumisesta sekä sukulaisten kohtaloista Suomessa ja Neuvostoliitossa”, Tarsalainen kertoo omaelämänkerrallisen kirjansa jatko-osasta Inkeriläisten viestille.
Lukija saa kirjasta hyvän käsityksen Neuvostoliiton ja Suomen olosuhteista ja järjestelmien eroista 1980-luvulla. Teoksen pääteemana säilyy edeltäjänsä tavoin rakkaus – kaikki muu on lopulta vain taustaa sille.

Toimittaja Tarsalaisen kerronnasta välittyy suuri lämpö ja aitous. Hänen tapansa kertoa vaikeistakin asioista on hyvin erityinen. Hän näyttää joskus näennäiselläkin huolettomuudelle, että ”elämä nyt vain tuo tullessaan kaikenlaista”.
Teoksen esilukija arvio Tarsalaisen teosta ”Yksinkertaiseksi,

selkeäksi, tunteita herättäväksi ja viehättäväksi”.
Teoksen julkaisee kustantamo, kirjakauppa Reuna

Anne Tarsalainen on kutsuttu kertomaan kirjoistaan Inkeri-iltapäiviin, mutta vallitsevien olojen takia, hänen esiintymisensä on jouduttu siirtämään eteenpäin.

”PARI MUISTOA PITKÄN ELÄMÄNTIENI VARRELTA”

Aino Tolppa

”Olen kääntänyt sukututkimusta tehdessä monta kantoa ylt’ympäri ja löytänyt henkilöitä, jotka tiesivat aina jotain ja joilta on jäänyt muistoja jälkipolville. Yksi tällainen henkilö on Aino Tolppa.”, P**irkko Koso** sanoo.
Tämäkin vielä leveästi: Koso jätti Inkeriläisten viestin toimitukseen, **Mirja Marynovan** venäjästä suomeksi kääntämän pätkän Tolppien sukuhistoriaa. Pidempi versio tekstistä on luovutettu **Maiju Putkoselle** inkeriläisten tarinoiden talteenottohanketta varten (*Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun* -arkisto- ja muistiorganisaatiohankkeen).

Aino Tolppa kirjoitti Tolppalaisten perhekronikan sekä Antonina Sementsovan kronikan, niin kuin hän sen muisti. Hän aloittaa tarinan Viipurista peräisin olleen isoisänisänsä, **Tuomas Tolpan** perheestä ja sen jälkeläisistä. Perheen pojat olivat Tolppa-sukunimisiä, tytär meni naimisiin Luukkolan perheeseen. Ainon äidinpuoleiset sukulaiset olivat Reposet Valkeasaarelta.
Omasta ja läheisten sukulaisten perheistä Aino kirjoittaa hyvin vähän ja lyhyesti, koska Tolppalan suvun tarina on jo tallennettu kirjaseen, jonka tekijänä on Ainon siskontytär Antonina Sementsova. Ainon sukukronikan lyhyt versio on käsin kirjoitettuna hänen muistelmissaan, se ei ole vielä koneelle siirretty. Aino kirjoittaa muistelmissaan, että ”minä haluan kirjoittaa vain siitä, mikä kuuluu minun omaan elämääni. Vain pari muistoa pitkän elämäntieni varrelta”. Ja ne ovat tässä:

Aino Tolppa
Suom. Mirja Martynova

1. Miten suomen kieli kiellettiin kouluissa.

Suomen kieli oli minulle äidinkieli. Vuonna 1936 suurin vaikeuksin ja nälästä kärsien valmistuin opettajaksi opettajateknikumista (se oli suomenkielinen opettajankoulutuslaitos Leningradissa), jossa olin opiskellut kolme vuotta. Pyysin lähettämään minut opettajaksi Murmanskin alueelle sen takia, että siellä maksettiin suurempaa palkkaa.
Suomalaisia kalastajakyliä oli silloin Murmanskista Jäämeren rantaa pitkin ihan länsirajaan asti, ja niissä oli tietysti ala-asteen kouluja. Minua onnisti pääsemään 7-luokkaiseen yläasteen kouluun, joka oli Kuolan vuonon rannalla lähellä Murmanskia. Se oli ainoa suomenkielinen yläasteen koulu. (Huom. silloin peruskouluopetus kesti 7 vuotta.) Koulun yhteydessä oli internaatti, siis oppilasasuntola, jossa asuivat rannikon kalastajakylistä tulleet 5-7:nnen luokan oppilaat. Olin silloin 17-vuotias, minulla oli rakas työ ja erinomaiset työkaverit. Muistan rehtori Tuhka-

sen, opettajat Saarinen, Lappalainen, Hynninen, Rajala. Vood (?) Latvalehto oli venäjänkielen opettajana, vaikka me opettajat ja varsinkin oppilaat emme osanneet venäjää melkein ollenkaan.

Kaikki sujui erinomaisesti oppivuoden 1937/38 talvilomalle asti. Talviloman aikana kaikki suomalaiset opettajat oli kutsuttu Murmanskiin, missä meille ilmoitettiin, että suomenkielinen opetus lakkautetaan ja suomen kielen käyttö koulussa on kielletty. Meille kerrottiin, kuinka paljon vakoilijoita on suomalaisten keskuudessa: Leningradin suomalaisessa teatterissa, ”Kirja”- nimisessä kirjapainossa ja yleensä suomalaisen sivistyneistön keskuudessa.
Koko talviloman ajan opeteltiin ahkerasti venäjää aamusta iltaan. Kun minä sitten palasin loman jälkeen kouluun, olin ainoa suomenkielinen opettaja, kaikki muut oli hajotettu eri paikkoihin, monet vangittu, vain Elsa Hynninen oli siirretty toiseen virkaan. Kun tulin töihin, sanoin oppilaille kuten oli käsketty, että ”en ymmärrä suomea, kaikki suomenkieliset kirjat on tuhottava”. En unohda koskaan, mikä melska siitä nousi – oppilaat itkivät, repivät kirjoja, avasivat ikkunat ja heittivät kirjoja tuuleen, vaikka oli tammikuu ja jäätävän kylmä.
Tästä alkoi kauhea aika. Kuuntelin lasten kertomuksia salaa, mitä he olivat kokeneet kotona, kun vieraat miehet tulivat yöllä kotitarkastukseen ja panivat kaiken ylösalaisin ja sitten veivät isän ja äidin mukanaan. Ilman vanhempia jääneet lapset pidettiin oppilasasuntolassa kevääseen asti ja vietiin sitten lastenkoteihin kenet minnekin. Minä pyysin työpaikkaa venäläisestä koulusta ja minut siirrettiin Kantalahden kouluun.

2. Kuinka olin kypsynyt ”kansanviholliseksi”.
Olin Kantalahden venäläisessä ala-asteen koulussa opettajana kaksi vuotta, vuoteen 1940 saakka. Syksyllä 1939 alkoi Talvisota Suomen ja Neuvostoliiton välillä. Minä ihailin joskus ”ystäväpiirissä” suomalaisia sotilaita, heidän urhoollisuutta isänmaansa puolustuksessa. Se kyllä riitti. Muistan yhden tapauksen: Minä ja yksi venäläinen opettaja Valentina Vasiljevna Kokosh olimme tekemässä seinälehteä. Minun piti piirtää kartalle Neuvostoliiton uudet rajat, ja koska Puola oli silloin jo jaettu Saksan kera ja Saksan ja Neuvostoliiton raja yhdistyi, niin sanoin ääneen, että ”nyt on meidän vuoro”. Olivathan Länsi-Euroopan maat jo miehitetty. Se ”hyvä ystävä” ja työtoveri kirjoitti NKVD:hen ilmiannon, että olin sellaista puhunut.
18. kesäkuuta 1940 minut vangittiin ”kansanvihollisena”. Käytyäni läpi Murmanskin, Leningradin, Sverdlovskin (Uraalilla) vankilat sekä Karabahskin (?) keskitysleirin jouduin viimein tai siis minut vietiin Akmolinskin (Astana) vankileirille Kazahstaniin.
Leirillä oli 7 000 naista, jotka olivat ”kansan vihollisten ja pettureiden” vaimoja tai samanlaisia ”kansanvihollisia” kuin minä. Kaikki olivat sivistyneitä ja viisaita naisia. Leirin nimi oli venäjäksi ALZHIR. Se oli lyhennys, joka täysmuotoisena tarkoitti ”Akmolinskin maanvihollisten vaimojen vankileiri”.

Monilta naisilta omat lapset jäivät jonnekin maailman armoille, ja kun minä olin leirillä nuorin, 21-vuotias, niin sain heiltä osakseni paljon hellyyttä ja myötätuntoa. Muistan aina kiitollisuudella kahta naista, joiden makuupaikat parakissa oli minua vastapäätä. Toinen heistä oli gruusialainen oopperalaulaja **Rusudan Tsverava** ja toinen oli **Ljuba Jahvinova**, korkean sotapäällikön vaimo.
He tekivät koruompeljan töitä, ja minä olin nostamassa kaivosta vettä saunaan. Työtä tehtiin kahdessa vuorossa: aamukahdeksasta kahdeksaan illalla ja samat 12 tuntia yövuorossa. Illallista minun työssä ei annettu, kun taas koruompelijat saivat. Nämä kaksi naista tiesivät, että olen kovin nälkäinen ja he tekivät niin, että jakoivat yhden illallisen keskenään ja toisen toivat minulle sinne kaivolle. Minunhan piti seisoa 30–40 -asteisessa pakkasessa yön ja kaataa vuotavalla ämpärillä kaivosta nostettua vettä altaaseen.

”Muistan aina kiitollisuudella kahta naista, joiden makuupaikat parakissa oli minua vastapäätä.”

Jumala siunatkoon heidän jälkeläisiään! Kummallakin oli ollut oma tytär jossakin. Vankileirillä jouduin tekemään kaikenlaista työtä: tein tiiliä tiilitehtaalla, olin kuormaajana myllyllä ja keskus-

varastossa, olin rakennustöissä. Viimeiset vuodet olin töissä kasvitarhassa. Leirillä oli 200 hehtaaria kasvitarhaa, 2 ha:ia hedelmäpuita, 40 km joka suuntaan viljapeltoja ja heinäniittyjä, oli 1000 päätä lypsylehmiä, isot hevostallit, sikala ja kanala. Ja koska leirin alueella oli arojärvi, niin tietysti pidettiin suuret määrät ankkoja. Kasvitarhaa kasteltiin vakokastelumenetelmin. Ilman kastelua siellä ei olisi kasvanut mitään. Järven rannalla oli pumppuasema, joka nosti vettä isoon altaaseen, mistä se meni pitkin kaivettuja ojia (arykeja) kasvimaalle. Kyllä se oli hirmuinen työ kaivaa joka kevät uudet ojat kun kaikki kasvikset oli jo istutettu ja kylvetty. Etelän aurinko paahtoi armottomasti naisraukkoja. Olin niin pahasti nääntynyt, että kuukautiset loppuivat. Oli siinä tavallaan hyvät puolensa, sillä meillä ei ollut saippuaa ja vettäkin oli hyvin vähän pesua varten. Kaiken tämän jälkeen en koskaan voinut synnyttää, en yhtäkään lasta.

Sitten ihan viimeisinä vankeusvuosina sain syödä kyllikseni. Olin töissä kasvitarhassa ja me salaa keitettiin perunoita ja saimme syödä muutakin, mitä pelloilla kasvoi: kurkkuja, tomaatteja, hunajameloneja. Olin määrätty jakamaan vettä pelloille ja siksi sain luvan kävellä vapaasti koko alueella. Kun taas ne naiset, jotka tuotiin vartioituina töihin, eivät saaneet mennä syömään mitä kasvoi toisilla pelloilla.
Vankeuteni loppuaikana leirillä sain asua ihmisiksi ihan erillisessä huoneessa, missä meitä oli vain neljä henkeä, eikä 270 kuten tavallisessa parakissa. Meillä oli melko mukavat olot: yksi iäkäs nainen oli töissä leipomossa alustamassa taikinaa yövuorossa ja toi sieltä palasen taikinaa pyyheliinaan käärittynä. Toinen nainen Inna Foigd, kansallisuudeltaan saksalainen, oli työssä sähköasemalla ja toi likaisessa ämpärissä öljyssä kasteltuja rättejä polttoaineeksi (huoneessa oli hella). Minä tietysti toin vihanneksia ja se neljäs toi meijeriltä, missä oli työssä, voita kupin pohjalla. Näin me saimme syödä ihan oikeaa ihmisten ruokaa, mitä ei saanut ruokalasta.
Ruokalassa keitettiin kesällä keittoa rehumailasesta, jota kokit niittivät pelloilta ja kuljettivat kuormittain keittiön tarpeisiin. Se keitto oli mustaa ja pahanhajuista. Talvella keitettiin kaalikeittoa jäätyneestä kaalista, sillä kaalinpäät säilytettiin ulkona vain hieman oljilla peitettyinä ja samoin porkkana. Porkkanaa vielä savustettiin ja keitettiin siitä teetä.

18. kesäkuuta 1945 viiden vuoden tuomioni, jonka sain agitaattorina neuvostovaltaa vastaan, oli kärsitty loppuun. Kuukautta ennen oli päättynyt sota. Minut kutsuttiin leirin päällystön luo ja ilmoitettiin, että en pääse vapaaksi, koska olen suomalainen ja Suomi taisteli Saksan puolella. (Niin että minua voi pitää sotaveteraanina, koska kärsin ollessani suomalainen.) Myös saksalaiset ja unkarilaiset naiset jätettiin leirille odottamaan ”erikoispäätöstä”. Sitä odotettiin 16 kuukautta, ja kun se viimein tuli, ei se paljon meitä ilahduttanut. Sen mukaan olin määrätty pakkotöihin Karagandan hiilikaivokselle. Se tarkoitti sitä, että sain elää muuten vapaana, mutta piti tehdä raskasta työtä enkä saanut lähteä sieltä mihinkään.

Olin hiilikaivoksessa työssä 5 vuotta. Työ oli niin raskasta, että nyt en usko itsekään, että ihminen kestää semmoista työtä vuosia. Suurena tukena siellä olivat minun kohtalotoverit – japanilaiset sotavangit. He olivat ahkeria työntekijöitä, viisaita ja ymmärsivät hyvin, miksi suomalaiset ja saksalaiset ”madamit” (se oli heidän sana), sivistyneet ja nuoret naiset, tekivät työtä hiilikaivoksessa. Saksalaisia naisia oli siellä hyvin paljon, ja minulla oli paljon ystäviä heidän keskuudessa, mutta en ollut kohdannut yhtäkään suomalaista ihmistä, enkä kuullut suomen kieltä 20:een vuoteen.

”Olin hiilikaivoksessa työssä 5 vuotta. Työ oli niin raskasta, että nyt en usko itsekään, että ihminen kestää semmoista työtä vuosia.”

Kaivoksessa tehtiin usein kuudentoista tunnin työvuoroja, sitten saimme levätä kahdeksan tuntia ja taas töihin. Olin niin epätoivoinen, että menin itkemään kaivoksen umpikuja-tunneliin, jossa työt oli lopetettu, ja siellä sain itkeä ja vaikertaa ja myös rukoilla niin ettei minua kukaan kuullut. Ajattelin, että Jumalakaan ei kuule minua täältä, 300 metrin syvästä pilk-

kopimeästä manalasta.

Pääsin pois kaivoksesta kun jouduin tapaturmaan. Minulta murtui solisluu, kolme kylkiluuta ja lonkkaluu, päästä oli repeytynyt nahkaa ja muutama hammas oli poissa. Lääkärit päättivät, että potilaalla ei ole mitään toivoa ja panivat loikomaan käytävälle paljaiden lautojen päälle, mutta minä itse en ajatellut kuolemaa hetkeäkään. Olin toipunut ja kuukauden päästä jo kävelin. Minut lähetettiin uudestaan kaivokseen.
Ei aikaakaan kun sain rintasyövän ja jouduin leikkaukseen. Sen jälkeen en enää tietysti kelvannut kaivostöihin. Onneksi pääsin kirjanpitäjäkurssille ja 8 kuukauden päästä minusta tuli kirjanpitäjä, vielä 6 kuukauden päästä olin jo varapääkirjanpitäjä. Sitten Moldovassa viimeiset kymmenen vuotta olin pääkirjanpitäjänä suurissa tuotantolaitoksissa.

”Minulta murtui solisluu, kolme kylkiluuta ja lonkkaluu, päästä oli repeytynyt nahkaa ja muutama hammas oli poissa.”

Minä en koskaan olisi suostunut siihen, etten löytäisi omaisiani. Pitkät 20 vuotta kirjoitin kyselyjä kaikkiin mahdollisiin virastoihin Leningradiin ja Moskovaan, sain kielteiset vastaukset tai en saanut ollenkaan. Viimein vastattiin, että etsi paikoista, missä luulet omaisten asuvan. Minä rupesin etsimään miespuoleisia sukulaisia, jotka tiettävästi eivät vaihda sukunimeä, etsin nimittäin Jaakkimaisia, jotka olivat siskoni Annan miehen veljiä. Ja tällä tavalla löytyi Aatami Jaakkimainen Leningradista, hänen kautta sitten löysin omaiseni. Sain tietää, että siskoni Tyyne asui perheineen Siperiassa Turuhanskin-piirissä Jenisei-joen rannalla, Mari-siskoni asui Virossa ja Anni Porojärvellä Karjalan tasavallassa.

Tuomas-veljeni kuoli nälkään piiritetyssä Leningradissa tammikuussa 1942. Toinen veli Matti kaatui rintamalla 6.11.1942. Äitini kuoli Virossa kesäkuussa 1947. Nämä tiedot kuvaavat hyvin miten suomalaisia oli kohdeltu niinä aikoina.

Aino Tuomaantytär Tolppa
Syntyi v. 1919. Leningradin alueen Kaljalan kylässä
Suomalainen
Knjäžegubskin alkeiskoulun opettaja
Asui Kantalahden piirin Knjäžnoin metsäpörssin alueella.
Vangittu 18.06.1940.
Tuomittu 26.11.1940 Sisäasiain kansankomissariaatin ja SNTL:n Syyttäjäviraston komission päätöksellä VSFNT:n rikoslain 58-10 pykälän mukaan 5:ksi vuodeksi vankeuteen.
Rehabilitoitu 16.10.1989 VSFNT:n Korkeimman oikeuden päätöksellä.
Muistokirja: Murmanskin alue, Karjala

ETSITÄÄN TOLPPIA JA HIISKUJA

Etsin pikkuserkkujani Toivo ja Olga Hiiskua, joiden äiti Anna-Mari Tolppa oli syntynyt 1921 Valkeasaaren Alakylässä. Anna-Marin sisaruksia olivat Otto, Olga, Hilja, Jalmari ja Reino Tolppa.

Säilyneessä kuvassa luultavasti Hiiskun perhettä. Keskellä Anna-Marin äiti Maria Joonaksentytär Tolppa o.s. Püllä. Takana seisomassa Anna-Mari ja miehensä, jonka etunimeä en tiedä ja edessä heidän lapset Toivo ja Olga Hiisku.
Lapsien Toivon ja Olgan arvelen syntyneen 1950-luvun alussa. Perhe asui tiettävästi 1950-luvun lopulla Krasnojarskin alueella, missä otettu kuva on kulkeutunut suvulleni Suomeen. Äiti Maria Tolppa kuoli 1962. Hiiskujen tiedetään palanneen Leningradin alueelle 1970-luvun lopulla.

Voisiko Anna-Mari Hiiskun mies olla kotoisin vaikkapa Toksovasta? Siellä päin tiedetään asuneen useita Hiiskun perheitä. Perheet siirrettiin pois, miehiä vangittiin, jopa ammuttiin. Yhden Toivo Hiiskun, joka oli syntynyt vuonna 1919 Toksovassa, tiedän kuolleen 2000 Lahdessa. Tyttäret Omskista asti olivat olleet hautajaisissa.

Pienenkin vinkin liittyen Hiiskuihin ja erityisesti Siperiassa tai myöhemmin muualla asuneista, voi laittaa minulle tähän numeroon 040-8289756 tai soittaa.
Arnevi Kytöniemi

VALOKUVIEN VIERAAT IHMISET
Esiintyykö sukusi valokuvissa ihmisiä, joita et tunne? Oletko aina miettinyt, kuka on tuo kuvan nainen, joka näyttää kuvan perusteella olevan läheinen ystävä isoäitisi kanssa, mutta jonka nimi ei ole sinulle asti säilynyt? Vai ihmetteletkö mikä on rakennus jonka edessä esi-isäsi valokuvassa seisovat.
Inkeriläisten viesti avaa lukijan toiveesta palstan, jossa julkaistaan lukijoiden valokuva-albumien aarteita. Jos sinulla siis on vanha kuva, josta haluaisit tietää jotain lisää, lähetä kuva sähköpostitse tai kirjeitse toimitukseen. Me julkaisemme kuvan lehdessä, jolloin ehkä joku lukijoista osaa kertoa mistä kuvassa oikein on kyse, tai kuka vaikka on sinulle vieras ihminen tuttujen kasvojen keskellä.

Lähetä valokuva toimitukseen
Sähköpostitse: inkerinviesti@suomi24.fi
Tai postitse:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen
Renkkelintie 28
40950 Muurame
(Palautamme pyydettäessä lähetetyn aineiston)

ORVOKIT VEIVÄT KUULIJAT SYYSPIHLAJAN ALLE

Leila Kattelus

Turun seudun Inkeri-seuran lauluryhmä Orvokki oli kutsuttu Aleksis Kiven päivänä konsertoimaan Raumalle. Suomi-Venäjä-seuran Rauman osaston järjestämä ”Syyspihlajan alla” -konsertti lauantaina 10.10.2020 klo 15.00 Tules-Talolla keräsi useita kymmeniä raumalaisia kuulijoita.

Lauluryhmä Orvokki on toiminut vuodesta 2015 lähtien, ensiesiintyminen oli inkeriläisten kesäjuhlilla Viron Rakveressa. Orvokki on esiintynyt useana vuonna inkeriläisten juhlilla Suomessa, Virossa ja Venäjällä. Ryhmän ohjelmistoon kuuluu inkeriläisiä, suomalaisia ja venäläisiä lauluja. Pianosäestyksestä vastaa lauluryhmän pitkäaikainen johtaja **Olga Aarnio**. Ryhmäläisillä oli tavan mukaan tälläkin kertaa esiintymisasuna kaunis itseommeltu kansallispuku.

Tilaisuuden aluksi Suomi-Venäjä-seuran Rauman osaston puheenjohtaja Irma Suonpää toivotti lauluryhmän ja kuulijat tervetulleeksi. Ohjelman lopulla hän kertoi vielä juhlapäivän kunniaksi otteita Aleksis Kiven mielenkiintoisesta elämästä.

Orvokki-ryhmän ohjelman alkupuoli painottui vanhoihin suomalaisiin kaikille tuttuihin lauluihin. Ohjelman nimikkolaulun Syyspihlajan alla lisäksi ohjelmistoon kuului valsseja ja tangoja, kuten Metsäkukkia, Tango pelargonia, Tango merellä, Uralin pihlaja ja monia muita mukaansatempaavia klassikoita. Inkeriläisissä kansanlauluissa korostui elämän kauneus, kun esitettäväksi oli valittu laulut Minun kultani kaunis on, Jos linnulta siivet mä saisin sekä Kaunis oli koivu.
Ohjelman loppupuolella ryhmä esitti sekä tunteikkaita että iloisia venäläisiä lauluja ja esitys päättyi pirteään ja vauhdikkaaseen lauluun Lauantaipäivä, jossa esiintyjien värikkäät huivit siivittivät laulun lentoon.

Lauluryhmän lisäksi konsertissa esiintyi turkulainen oboensoittaja **Lauri Portin**. Hän herkisti kuulijat muun muassa kauniilla kappaleella Memory, joka muistetaan **Andrew Lloyd Webberin** musikaalista Cats. Laurin herkkää soittoa on usein saatu kuul-

la Turun seudun Inkeri-seuran omissa juhlissa Varissuon kirkolla. Oboe on puupuhallin, jolla useimmiten soitetaan klassista musiikkia, mutta kuten konsertissa saimme todeta, oboen sointi taipuu myös tunnelmalliseen kevyempään musiikkiin. Laurin kaltaisen taitavan soittajan käsissä oboe soi kauniisti, kirkkaasti ja tunteikkaasti.

Konsertissa oli lämmin ja hieno tunnelma, vaikka koronaepidemiatilanteen vuoksi sisään tultaessa käsiä desinfioitiin ja konsertin aikana istuttiin loitolla toinen toisistaan.

Orvokki-lauluryhmän konsertti Raumalla 10.10.2020

Oboe soi kauniisti Varissuon kirkolla.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Koronaepidemian vuoksi ei vielä tällä hetkellä tiedetä vuoden 2021 ohjelmista, pyrimme ilmoittamaan niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä sähköpostitse.
Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi, mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse, ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi suomeninkeriliitto@gmail.com

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com
Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2021 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
su 7.3. Kevätkokous ja naisten päivän juhla
ma 5.4. Pääsiäisjuhla
su 9.5. Äitienpäivä
su 26.9. Syyskokous
la 30.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
su 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.
Koronatilanteesta johtuen muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa
(Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

VINKKI
Katso verkossa paneelikeskustelu tieteen päiviltä teemalla Hyvä länsi, paha itä. Punapakolaisten ja inkeriläisten ylirajainen liike. Mukana paneelissa **Lea Pakkanen, Reijo Rautajoki** ja **Jussi Nuorteva**.
https://youtu.be/CmN7cJmecVM

Nyt ne tulliit ajat ettee

Nyt ne tulliit ajat ettee
Vaik`jo viskais itses vette
Muu ei auta
Mull`on akka delegatka
Bolsevikki
Lurjukses hiä minnuu sätti
Tontin verran työtä jätti
Ko läks kokouksee
Tänä aamult kolmelt nousin
suinee päineen töitä sousin
koko aamun
Pesin kupit, kiulut, kannut
Tupakkaa en suuhun pannut
Niin ol` kiire
Lehmän luntti läävä s potki
hännällään se silmät sotki
Määppäs lypsä.
Lehmä ammuu kytkyessä.
Lapset itkee kätkyessä
Voi mua mies parka.
Samovaarin tyhjän keitin
siihen teehommat heitin
Vaik` ol`jano.
Ole vaiti kuomaseni
Tuolt se tulloo kultaseni
Sielt se tulloo kapsuttaa
lippatukka lapsuttaa
Hyväst mielest polen jalkaa
Nyt se uusi elo alkaa.
On annettava kaikk kanat
nämä olliit akan sanat

Toivo Hiisku

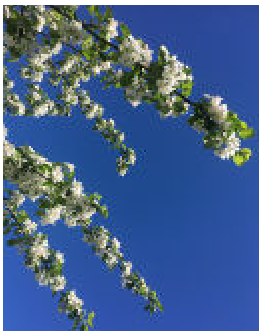

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2021

KANSIKUVA

Kansikuva: Valmiina kesään ja kärpäsiin. Kuva RMK.

Numero 3/2021 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 23.8. mennessä.
Numero 4/2021 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 29.11. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 2 / 2021

Pääkirjoitus 3
Kokouskutsu 4
Vanhan Inkerin kirkon pappeja – Aatami Kuortti 5
Pietarin Sanomat oli alueen ikkuna maailmaan 7
Inkeri ja inkeriläisyys -hanke on päättynyt ja uusi verkko-opetusaineisto julkaistu 10
Lahden terveiset 11
Sukututkijoiden aarreaitta kaikkien saatavilla 14
Annin ja Junnin elämäntarina 19
Lukija pyytää neuvoa 22
Tapahtumakalenteri 23

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2021
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Covid-19 -virus, hallituskriisi, takatalvi, sukukansoistamme kiistely Venäjällä, ilmastonmuutos Ukrainan räjähdysherkkä tilanne, USA:n uusi presidentti näkemyksineen, kasvanut nuorisorikollisuus – ei siis mitään uutta ja ihmeellistä Auringon alla.

Hetkinen, on sentään uutta, ainakin minulle. Olen hyvin huolissani, sillä haluaisin ajatella ja jakaa hyviä asioita, huonoista asioistahan olemme elämämme aikana saaneet yllin kyllin lukea. Mutta en voi jättää asiaa vain sillensä, vaikka haluaisin. Lainaan ensiksi sellaisenaan hieman Ilta-Sanomien pääkirjoitusta ja sen jälkeen lainaan toimittaja Arja Paanasen kirjoitusta sellaisenaan samassa lehdessä 26.4.2021. Lainaukset kursivoituina:

Ilta-Sanomien pääkirjoitus 27.4. kertoo, kuinka ”Venäjä on kasaamassa parhaillaan listaa ”epäystävällisistä maista” presidentti Vladimir Putinin käskystä. Ei liene millään tavalla hantien, mansien eikä marien syytä, että Venäjä on kovaa vauhtia ajautumassa todelliseen välirikkoon Viron ja koko Euroopan kanssa. Välirikko ei ole myöskään Suomen syytä, mutta sekä Suomi että kaikki Venäjän pienet suomalais-ugrilaiset kansat ovat nyt joutumassa ikävällä tavalla sijaiskärsijöiksi suuren luokan poliittisessa pelissä. Jupakka alkoi purkautua vastikään Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen yhdistyksen Afunin julkilausumasta, jossa se kehottaa boikotoimaan Tartossa kesäkuun puolivälissä järjestettävää suomalais-ugrilaisten kansojen maailmankongressia.”

Toimittaja Arja Paananen kirjoitti asiasta Ilta-Sanomissa 26.4.2021 muun muassa: Suomea syytetään Venäjällä maan ”sisäisiin asioihin puuttumisesta” – Kremliä lähellä oleva yhdistys vaatii boikottia sukukansakokoontumisille

”Suomalais-ugrilaisten kansojen yhteistyö on joutunut Venäjällä rankan kritiikin kohteeksi. Suomi–Venäjä-seuran pääsihteeri Niina Sinkko ihmettelee, mistä tuore julkilausuma on saanut alkunsa. Suomi-Venäjä-seuran pääsihteeri Niina Sinkko ihmettelee Pjotr Tultajevin johtaman Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen yhdistyksen tuoretta julkilausumaa. Kremlin kanssa tiivistä yhteistyötä tekevä Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen yhdistys (Afun Rf) virittelee boikottia kesäkuuksi Tarttoon suunniteltua suomalais-ugrilaisten kansojen maailmankongressia vastaan. Yhdistyksen mukaan Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen länsimaiset kumppanimaat käyttävät sukukansayhteistyötä välineenä, jonka avulla pyritään puuttumaan Venäjän sisäisiin asioihin ja painostamaan Venäjää. Kritiikki kohdistuu erityisesti Suomea ja Viroa kohtaan. – Käytännössä kaikista Suomen ja Viron delegaattien esiintymisistä me kuulemme jatkuvaa kritiikkiä meidän maatamme kohtaan ja Venäjän suomalais-ugrilaisten kansojen elämää kohtaan, lukee Afun-yhdistyksen perjantaina julkaisemassa kannanotossa.”

Oma näkemykseni

En ole ajatellut asioista tällä tavalla, ja ajatukseni ovat nyt sekavat. Mistä on kyse? Koskeeko asia vielä Venäjällä asuvia inkerinsuomalaisiakin? Yhdellä sanalla ilmaisen kantani ja sana on: pelottaa! Suomi ei ymmärtääkseni kuulu Venäjään liittyen ”epäystävällisiin” maihin, mutta eteläpuolellamme olevasta Virosta en voi lähteä arvelemaan enkä arvioimaan. Kuitenkin on huomattava, että Virossa asuu Viron inkerinsuomalaisia, ja tässä mielessä tätä aihetta kokonaisuudessaan on hyvä pohtia, sillä tuntuu, että kolme isoa valtiota ovat kuin ”irtoamassa mannerjalustoiltaan” eli Venäjä, Ukraina ja Valko-Venäjä ja tämä liikehdintä huolestuttaa ja saa ajattelemaan jo lähitulevaisuutta. Kun me emme tiedä.

Tietämättömyys on usein hyväksi, mutta pääkirjoituksen alussa luettelemani lista kannattaa tiedostaa ja uhkakuvatkin, ikävä kyllä, ymmärtää. Koronaviruksen alkuhetkillä, loppuvuodesta 2019 en olisi kyennyt näkemään, mitä tulee tapahtumaan lähialueillamme, lähitulevaisuudessa - kuka olisi siihen kyennyt?

Mitä hyvää voidaan ajatella tapahtuneeksi tänä aikana? Minä näen uusien työmuotojen ja -tapojen syntymisen etätöiden merkeissä olevan jopa uudenlainen alku perheiden yhteyksien kiinteytyvän, aivotoiminnat saattavat saada rutiinien poistoista tarvittavan piristysruiskeen ym. mutta jotain ilmapiirissämme itsessään koen muuttuneen. Aika näyttää, mihin suuntaan, itse toivon muutoksen tekevän kansamme inhimillisemmäksi toisiaan kohtaan, oppivan uudelleen vanhojen viisaiden sanat, tavat ja teot nykyaikaan sovellettuina.

Entä minä?

Lukemattomilla kävelyilläni olen itse oppinut luontoa seuraamalla paljon uutta, niin lintulajien käyttäytymisistä ryhmätilanteissa kuin luonnon heräämisessä kesää kohti. Osaan jo etukäteen arvata, mitä tulen kokemaan kävelylenkeilläni purojen varsilla, havupuumetsissä tai hiekkateitä jalkojeni alla narskutellen. En todellakaan luonnossa vaellellessani ajattele pääkirjoituksen alussa mainitsemiani asioita, sillä paljon hauskempaa ja aidompaa on oppia luonnon kokonaisuutta vaikka sitten räkättirastaan rätkytyksestä tai variksen laulusta. Samaa tunnettahan kaikki sisältävät, iloa, surua, nälkää, toivoa ja epätoivoa, vihaakin ja taistelua omista reviireistään. Luonnon kokonaisuus on auttanut minua ymmärtämään ihmistä ja tämän käyttäytymistä, vaikka en halua verrata itseäni varikseen muuten kuin lauluääneltäni.

Ehkä alussa mainitsemani kielteiset asiat vain yksinkertaisesti kuuluvat ihmisluontoon - emme me korkeasta kirjasivistyksestämme huolimatta juuri räkättirastaista poikkea, saati käestä, joka munii toisten lintujen pesiin. Itse asiassa, meillä on paljon vertailukohteita, ikävä kyllä.

Juhani Valo

Kokouskutsu

Koronaepidemian vuoksi ei vielä tällä hetkellä tiedetä loppuvuodenvuoden 2021 ohjelmista, pyrimme ilmoittamaan niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä sähköpostitse. Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Mikäli viranomaisten kokoontumisrajoitukset poistuvat pidetään liiton kevätkokous seuraavasti:

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään
lauantaina, syyskuun 25. päivänä 2021 klo 14.00
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.

Äänivaltuutettuja ovat v. 2021 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2021 jäsenmaksunsa.

Hallitus

VANHAN INKERIN KIRKON PAPPEJA, ensimmäinen osa AATAMI KUORTTI

Kirjoittanut: Markku Niemelä, rovasti, emeritus

Lapsuus ja nuoruus Kupanitsassa

Aatami Kuortti syntyi 28.12.1903 Kupanitsan Korkan kylässä. Kuortin perheen Haasin talossa asuivat isä Aaprami (1860? – 1927), äiti Sohvi (1862 – 1932) veljet Antti (1894 – ?) ja Juhana (1896 – ?) ja sisar Maria (1902 – 1939), Aatamin kastoi Jumalan lapseksi kirkkoherra Aleksanteri Wehniäinen (1869 – 1963) ja konfirmoi Aleksanteri Korpelainen (? – 1937) juhannuksena 1919.

Rovasti Aatami Kuortti kuoli Helsingissä 15.4.1997. Hänen omien sanojensa mukaan "olin uskovainen pyhän kasteeni päivästä alkaen." Lapsuus ja nuoruus elettiin kiinteässä yhteydessä Kupanitsan seurakuntaan. Kirkkoherra Aleksanteri Korpelaisen (1880 – 1937) oli arvostettu pastori, joka vaikutti paljon myös Aatami Kuortin julistajan kutsumukseen. Aatami Kuortti kutsuttiin Inkerin Evankeliumiyhdistyksen saarnaajaksi 1923, siitä Lempaalan, Vuolen ja Miikkulaisten seurakuntien hoitajaksi 1927 – 1930. Talvella 4.2.1930 hänet vangittiin ja tuomittiin pakkotyöleirille Vienan-Karjalaan. Sieltä hän pakeni ja sai pakomatkallaan osakseen Jumalan varjelusta. Hän pääsi Suomen puolelle 20.6.1930 Kuusamon Lämsän kylään. Elämä oli aloitettava alusta.

Kuva Kuortista noin 1920-luvullla.

Jyväskylän seminaariin

Monien vaiheiden jälkeen hän sai Jyväskylän seminaariin opiskeluoikeudet seminaariin vuonna syksyllä 1930 ja valmistui opettajaksi 1935. Hän avioitui teuvalaisen Laura Haapamäen kanssa 1935. Perheeseen syntyivät lapset Jorma, Irma, Inkeri ja Jouko. Aatami ja Laura palvelivat opettajina Säynätsalon, Muuratsalon koulussa 1935 – 1945. Sieltä he muuttivat Varsinais-Suomeen Sauvoon, jossa toimivat kirkonkylän koulussa opettajina vuodet 1945 – 1953. Seminaarivuosina 1930 – 1935 Kuortti toimi Sleyn Jyväskylän rukoushuoneen saarnaajana ja kuoronjohtajana. Jatkosodan aikana 1941 – 1944 hän toimi venäläisten sotavankien sielunhoitajana ja tulkkina.

Matkasaarnaajasta papiksi

Muuton myötä Helsinkiin vuonna 1953 muuttui ammatti. Aatami Kuortti kutsuttiin 1953 Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen, Sleyn, matkasaarnaajaksi. Työkenttänä oli koko Suomi. Sleyn maallikkopuhujana hän oli toiminut jo vuodesta 1930 alkaen. Matkasaarnaajan tehtävien ohella Aatami opiskeli papiksi, ja hänet vihittiin pastorin virkaan Tampereen tuomiokirkossa 25.10.1957. Hän toimi matkapappina Sleyn palveluksessa vuoteen 1963 saakka.

Matkapappivuosinaan minä opin hänet tuntemaan. Aatami Kuortti kävi vuosittain adventtina Lohtajan kirkonkylän rukoushuoneen juhlissa. Hän käytti opettajan taitojaan meidän lasten ja nuorten tavoittamiseen. Hänen puhetaitonsa arvostan korkealle. Viimein työjakso oli seurakuntapappina Helsingin Kalliossa ja Alppilassa vuosina 1963 – 1973, jolloin hän jäi eläkkeelle täytettyään 70 vuotta. Sleyn ystäväpappina hän jatkoi kuolemaansa saakka.

Saarnamatkoja hän teki myös ulkomaille. Vuodesta 1947 alkaen hän kävi Ruotsissa sinne muuttaneiden Inkerin suomalaisten kutsumana ja sitten 1970-luvulla hän teki kaksi saarnamatkaa Amerikkaan ja Kanadaan pastori Antti A. Lepistön kutsumana.

Kirjailijana

Aatami Kuortti oli lahjakas opettaja, pappi ja kirjoittaja.

Hänen ensimmäinen kirjansa ilmestyi vuonna 1934 nimellä Pappina, pakkotöissä ja pakolaisena. Inkeriläisen papin kertomuksia Neuvosto-Venäjällä. Kirjan kustansi WSOY. Sodan jälkeen se luokiteltiin kiellettyjen kirjojen listalle. Hänen muut kirjansa kustansi Sley. Vuonna 1964 tuo ”Ppp” kirja ilmestyi uudella nimellä ”Kkk” Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa. Kirja sai suuren huomioin ja siitä otettiin useita painoksia. Uusin on vuodelta 1990.

Hänen muita kirjojaan ovat: 1962 Tapahtui Inkerissä, 1963 Inkerin kirkon vaikeita vuosia, joka oli hänen pastoraalityönsä. Tästä kirjasta otettiin päivitetty uusi painos 1990. Teol.tri Reijo Arkkila kirjoitti Inkerin kirkon uuden alkamisen vaiheista ja kirja sai nimen Inkerin kirkon yö ja aamu. 1966 Juhana Inkerinsuomalainen, 1972 Aloitettava alusta ja viimeisin 1989 Veljeni sotavangit.

Kuortti on laajasti tunnettu julistajana ja kirjojensa kautta. Nuorison Ystävän toimitussihteerinä hän oli vuodet 1954 – 1963.’

”Sodan jälkeen kirja luokiteltiin kiellettyjen kirjojen listalle.”

Matkat Inkeriin

Helluntaina 1988 Aatami ja Laura Kuortti tekivät ensimmäisen yhteisen matkan Inkeriin ja Kupanitsaan. He kävivät Aatamin vanhempien haudalla Kupanitsan kirkon vieressä, ja Korkan kylässä sodissa säästyneessä lapsuuden kodissa. Tästä alkoivat vuosittaiset käynnit Inkerin kirkon juhlille aina vuoteen 1996. Sley teki vuodesta 1989 alkaen ryhmämatkoja Inkerin kirkon evankeliumijuhlille. Niillä matkoilla Aatami ja Laura olivat mukana ja Aatami evankeliumijuhlien odotettu julistaja.

Inkerin kirkon merkittävä vaikuttaja

Rovasti Aatami Kuortti oli mukana 4.3.1990 Pushkinin kirkossa, kun Paul Saari vihki ensimmäiset Inkerin kirkon diakonit. Toinen merkittävä juhla oli Inkerin kirkon olemassaolon julistus 14.5.1989 Kupanitsan kirkossa. Jumalanpalveluksessa saarnasi vanhan Inkerin kirkon viimein elossa oleva pappia Aatami Kuortti ja liturgina oli elpyneen Inkerin kirkon ensimmäinen pappi Arvo Survo. Juhlassa julkistettiin Inkerin suomalaisen evankelis-luterilaisen kirkon (ISELK) olemassa olevaksi kirkoksi. Kolmas merkittävä juhla Kuortille oli helluntaina Kupanitsan kirkossa 21.5.1991. Viron kirkon arkkipiispa Kuno Pajula vihki neljä inkeriläisistä vanhemmista syntynyttä miestä papiksi. Häntä avustivat mm. Aatami Kuortti ja Arvo Survo ja Leino Hassinen. Reijo Arkkilan kanssa saimme palvella toisena juhlapäivänä Kupanitsan kirkon täyttänyttä juhlaväkeä. Leino Hassinen kutsuttiin

Kuva Aatami Kuortista ja Arvo Survosta vuodelta 1989.

Inkerin kirkon ensimmäiseksi piispaksi 23.5.1993, jossa hän palveli vuoden 1995 loppuun. Sitten piispan tehtävät siirtyivät Aarre Kuukaupin, joka vihittiin piispaksi 1.1.1996. Inkerin kolmas piispa Ivan Laptev vihittiin piispan virkaan 9.2.2020. Aarre ja Ivan ovat inkeriläisiä.

Tällaisena minä Aatami Kuortin muistan

Pitkä, suoraryhtinen, taitava puhuja, joka käytti puhuessaan kysymyksiä ja vastauksia. Häntä oli helppo kuunnella. Hän käytti puheissaan taitavasti Siionin kanteleen lauluja. Hän oli lahjakas kirjoittaja. Opiskeluvuosina 1960-luvun lopulla kuuntelimme hänen saarnojaan Helsingin Kallion ja Alppilan kirkoissa. Hän kävi säännöllisesti puhumassa Kallion rukoushuoneen seuroissa. Nyt se tunnetaan nimellä Pyhän Sydämen kappeli. Hänellä ei ollut autoa. Maaseudulla opettajana ollessaan hän käytti polkupyörää ja kaupungissa pappina toimiessaan hän käveli reippaasti.

Aatami Kuortti on yksi Inkerin kirkon historian merkittävä saarnamies, pappi ja yhteyksien hoitaja. Arvo Survo kertoo merkittävästä paimenen vaihdosta: ”Inkerin kirkko uudelleen perustettaessa Aatami Kuorttia tarvittiin aivan erityisesti elävänä siltana hävitetyn ja elpyvän kirkon välille. Kun Jumalan aika oli koittanut, kirkkomme nousi vastuksista huolimatta. Aatami sai elää voimakasta nousukautta.” Tuo vaihdos tapahtui Aatami Kuortille rakkaassa Kupanitsan kirkossa. Hän kirjoitti juhlassa vuoden 1686 Kirkkojärjestyksen sisäkanteen tekstin: ”Kupanitsan kirkossa 14.5.1989 Tämä Inkerin kirkon ensimmäisen Kirkkolain luovutuksella valtuutan Inkerin kirkon seurakuntien hoitajan, pastori Arvo Survon tarvittaessa siunaamaan ja asettamaan sananpalvelijoita olemassa oleviin ja herääviin suomalaisiin seurakuntiin yhdessä Inkerin Suomalaisen Evankelis-Luterilaisen kirkon (ISELK) johdon kanssa.”
Aatami Kuortti
ISLEK Konsistorin vuonna 1927 asettama seurakunnanhoitaja”.

”Aatami Kuortti on yksi Inkerin kirkon historian merkittävä saarnamies, pappi ja yhteyksien hoitaja.”

Pastori Arvo Sulo Survo (1954 –) otti rovasti Aatami Kuortilta Kirkkojärjestys- ja kirkkolaki kirjan vastaan. Vastuupastoreiden vaihto oli tapahtunut ja Inkerin kirkon uusi aamu oli koittanut Jumalan armosta!

Markku Niemelä
rovasti, emeritus

PIETARIN SANOMAT OLI ALUEEN IKKUNA MAAILMAAN

Antti Pullinen ja Riikka Mahlamäki-Kaistinen

”Kauppias Sergei Jacowiewan palveluksessa ollut piika oli menossa lehmiä lypsämään, kun isännän koira kantoi hänelle suussaan jotain myttyä. Piika ilmoitti siitä heti isännälle ja kangaskääröstä paljastui kultaa. Kaupungin löytötavaratoimiston mittauksen mukaan kultaa oli 2 naulaa 7 jakomittaa.”

Muun muassa tällaisesta tapahtumasta uutisoitiin suomenkielisessä Pietarin sanomat lehdessä helmikuussa 1871. Kullan kohtalosta uutinen ei tiennyt kertoa sen enempää.

Historiallinen lehti

Pietarissa ilmestyi vuosina 1870 – 1873 ensimmäinen Suomen rajojen ulkopuolella ilmestynyt suomenkielinen sanomalehti Pietarin Sanomat. Lehden perustaja ja toimittaja oli kaupungin suomalaisen Pyhän Marian seurakunnan koulujen tarkastajana työskennellyt fennomaani **August Hagman.**

Pietarin ja Inkerinmaan suomalaisille tarkoitetun lehden tavoitteena oli kansallisen sivistyksen

kehittäminen. Sen avustajina toimivat tyröläinen opettaja ja lukkari **Abraham Tiisnekka**, Marian seurakunnan kappalainen **Aloys Jeremias Piispanen** sekä aluksi myös seurakunnan kirkkokoulun johtaja **Tuomas Friman**. Kerran viikossa nelisivuisena ja kolmipalstaisena ilmestynyt lehti painettiin Pietarissa Ettingerin kirjapainossa. Sen levikiksi on arvioitu 700 – 1 000 kappaletta.

Lehden uutisaineisto oli pääosin lainattu Pietarin ja Suomen lehdistä. Suurimman osan siitä muodostivat Venäjän ja Pietarin tapahtumat. Ulkomaanuutiset liittyivät erityisesti Saksan–Ranskan sotaan.
Venäjän suomalaisia koskeva aineisto oli suhteessa vähäisempää. Erityisesti lehteä kiinnosti koulujen, kirjastojen ja raittiusseurojen perustaminen Inkeriin. Se pyrki myös seuraamaan Inkerin suomalaisten seurakuntien tapahtumia sekä kertomaan alueen historiasta ja kansanperinteestä. Suomen uutiset jäivät melko vähälle huomiolle.

Varsinaisia pääkirjoituksia lehti ei julkaissut. Lehdessä oli runsaasti kaunokirjallista ainesta. Jatkokertomuksina julkaistiin muun muassa Tuomas Frimanin Tyhmenit ja Anninriuhta, K. J. Gummeruksen Otteita ihmissydämen salaisuuksista ja Nikolai Gogolin Nevan valtakatu. Runoista valtaosa oli A. J. Piispasen kirjoittamia tai kääntämiä. Lisäksi julkaistiin valkeasaarelaisen talonpojan Jaakko Räikkösen runoja.
Lehdessä oli myös jonkin verran ilmoituksia ja pietarilaisten kauppaliikkeiden mainoksia. Uskonnollista aineistoa oli vähän.

Pietarin Sanomien kilpailijaksi perustettiin August Hagmanin ja Marian seurakunnan kirkkoherran **Johannes Öhqvistin** välisen konfliktin seurauksena Pietarin Sunnuntailehti. Kesällä 1872 Hagman siirtyi Helsinkiin Morgonbladet-lehden päätoimittajaksi ja hänen tilalleen Pietariin tuli hänen veljensä **Tyko Hagman**. August Hagman pysyi kuitenkin muodollisesti Pietarin Sanomien päätoimittajana ja osallistui ilmeisesti Helsingistä käsin myös sen toimittamiseen. Huhtikuussa 1873 hän lopetti lehden taloudellisesti kannattamattomana.

Vaikka lehden elinkaari jäi näin lyhyeksi, se oli aikanaan alueen ikkuna maailmaan.

Otteita helmikuun 5. 1871 lehdestä, referoinut ja kommentoinut Antti Pullinen:

Meiltä ja muualta
Pääuutiset koskevat Preussin ja Ranskan sotaa sekä Pietarissa tapahtunutta rikosuutista hovijääkärimestari Skarjatinin onnetonta kuolemaa. Kuolema ei ollutkaan metsästysonnetto-

№ 6. PIETARIN SANOMAT. 1871.

Pietarissa

Pietarin Sanomia

Pietarista.

muudesta johtunut, vaan kuinka ollakaan, jahtimestarin oma ase ei ollut syyllinen vaan kyse oli jahdissa mukana olleen kreivi Fersenin aseen vahinkolaukauksesta. Hovin tapahtumat olivat tietysti tärkeitä pääkaupungin ainoalle suomenkieliselle lehdelle, joka oli
ensimmäinen suomalainen lehti Suuriruhtinaanmaan ulkopuolella, ulkosuomalainen. Pääsivulle kirjoitettiin lisäksi Henkiveron uudistuksista, jokainen maksoi henkiveron, kuten A. Kiven teoksessa onneton sankari huutaa ”henkirahan minäkin maksan”.

Pandemia raivosi jo vuonna 1871 Inkerissä
Kolmannella sivulla kerrottiin ikävästä sairausaallosta. Yksin Inkerinmaalla oli sairastunut 49 671 henkilöä, joista tuli terveeksi 42 996 ja kuoli 3 355 ja vuoden vaihteessa jäi sairaaksi 3320 henkeä.

Lasten baali
Lasten baali otsikoitiin oikein harvennetulla alkusanoilla, kyseessä oli aatelisklubin lastenjuhlasta H.K.K. Maaria Nikolavevan suojeluksessa. Arpajaisten rahallinen tuotto annettiin Pietarin köyhien vaimojen ompelutoiminnan tukemiseen ja voitot eli H. M. Keisarinnan lahjoittamia hopea-kannuja, lautasia ym. Juhla oli kaikin puolin onnistunut, kirjoittaa Pietarin Sanomat.

Kulttuuri kiinnosti
Teatterista -otsikolla kerrottiin neljä uutista. Avelina Pattin Moskovan konserteista, ooperalaulja Mlle Marta Sass:n matkasta Wieniin, Mikaelin teatterin näytelmästä ja keisarin laulukunnan ensimmäisen laulajan jäähyväiskonsertista.
Lehdessä oli myös alaosassa, helposti leikattavissa oleva tärkeä jatkokertomus vetävällä omalla otsikolla Maailman loppu. Historiallinen kertomus. Näitä jatkokertomuksia todella leikattiin paljon ja levitettiin naapureillekin luettavaksi.

Kirkossa ahdasta
Lehdessä käsiteltiin näyttävästi Suomalaisen Pyhän Marian seurakunnan kertomus suuresta ahtaudesta sillä kirkko oli ahdinkoon asti täynnä eri tilaisuuksissa.

Wiinakuolemat
Vuodesta 1884 viinan hinta tuli puolta halvemmaksi ja kulutus kasvoi kolme – neljä kertaa suuremmaksi. Pietarin hospitaaleissa oli vuodessa viinan takia 3 293 henkeä, joista kuoli 293. Jutussa on tarkkoja tilastoja vuosien varrelta wiinakuolemista.

Katkennut vihkikaava
Takasivun uutisissa kerrotaan morsiusparin vihkilaisuudesta, joka oli jo edennyt kohtaan, jossa tiedustellaan ”onko jollain sanomista tämän parin avioliittoa vastaan, sanokoon sen nyt tai vaietkoon ikiajoiksi”. Ja kas, yleisöstä nousi nuori nainen, sotamiehen tytär sanoen eläneensä sulhasen kanssa useita vuosia ja synnyttäneensä hänelle lapsen ja odottavan nyt toistakin lasta. Lisäksi tyttö kertoi sulhasen luvanneen mennä hänen kanssaan avioliittoon. Nainen ei voinut suostua, että sulhanen nyt menisi toisen naisen kanssa avioliittoon. Tähän jäivätkin nämä vihkijäiset komeassa kirkossa.

Ilmoituksia
Ilmoituksia on vähänlaisesti. Muun muassa Suomalaisen P. Marian seurakunnan kirkossa kerrotaan saarnaavan sunnuntaina puolilta päivin pastori Piispanen. Suomalaisten käsityöläisten seura ilmoittaa kokouksestaan, jossa on esillä ed. vuoden tilit ja toinen kertoo myyvänsä Suomen voita, palvattua lampaan ja raawaan lihaa, hailia ja kuivaa leipää.
”Wäkiviinan himosta 7 päivässä” ilmoituksessa markkinoidaan vieroittamista viinankiroista yrteillä. Hinta moiselle hoidolle on 15 ruplaa ja hoitoa löytyy osoitteesta: Demidovan poikkikatu N:o 4, kortteli N:o19.
Ilmoituksia on kaikkiaan kovin vähän. Tästä johtui myös lehden lyhyeksi jäänyt ikä.

Suomen rautatie.

INKERI JA INKERILÄISYYS -HANKE ON PÄÄTTYNYT JA UUSI VERKKO-OPETUSAINEISTO JULKAISTU

Maiju Putkonen

Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun -hanke toteutettiin vuosina 2018 – 2020 Inkeriläisten sivistyssäätiön, Kansallisarkiston ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran yhteistyönä. Hankkeessa keskityttiin erityisesti arkistoaineistojen hankintaan ja muistitietohaastatteluiden tekemiseen mm. sukututkimus- ja tutkimuskäyttöä varten.

Hankkeen aikana haastateltiin yhteensä 120 henkilöä. Ainoastaan muutamia haastatteluita ei ole pystytty vielä toteuttamaan koronapandemian vuoksi. Nämä jo tehtäväksi sovitut haastattelut tullaan tekemään hetimmiten, kunhan haastatteleminen on jälleen turvallista.

Arkistoluovutuksia saatiin sekä pieninä että ja suurina erinä yhteensä noin 200 kappaletta. Aineistot sisältävät yksityisten henkilöiden, perheiden ja sukujen aineistoja sekä yhdistystenkin arkistoja. SKS:n kokoelmat karttuivat niin tekstin, kuvan, äänitteiden kuin videoidenkin muodossa. Lisäksi toimitimme muutamia arkistoluovutuksia eteenpäin Kansallisarkistolle, Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille (KAVI:lle) sekä Kansallismuseolle.

Aineistot ovat kiinnostuneiden käytettävissä SKS:n arkistossa ja Kansallisarkistossa osittain jo nyt, ja enenevissä määrin sitä mukaa, kun niitä saadaan järjestettyä. Toistaiseksi koronatilanteen takia asiakaspalvelu on valitettavasti vielä rajoitettua.

Ennen kaikkea lämmin kiitos kaikille teille oman elämäntarinanne haastatteluissa jakaneille sekä arkistoaineistoa luovuttaneille, teidän ansiostanne hanke onnistui yli odotusten!

Inkeri ja inkeriläiset -verkkojulkaisu

Osana hanketta SKS julkaisi maaliskuun 2021 lopussa Inkeri ja inkeriläisyys -oppimisaineiston, joka on ensimmäinen kouluopetukseen suunnattu julkaisu Inkerin historiasta ja inkeriläisten kohtaloista. Verkkojulkaisu perustuu tutkimukseen, arkisto- ja museoaineistoihin sekä inkerinsuomalaisten muistitietohaastatteluihin. Tekstin ja valokuvien lisäksi julkaisu sisältää animoituja karttoja, äänitteitä sekä videoita, jotka elävöittävät lukukokemusta.

Julkaisu kattaa inkerinsuomalaisten historian päävaiheet helposti omaksuttavassa muodossa varhaishistoriasta alkaen aina 1990- ja 2000-luvuille asti. Lisäksi opetuspaketissa käsitellään muun muassa suomen kielen merkitystä inkeriläisille yhteisöille sekä inkeriläisen kulttuurin ja sivistyksen kehittymiselle 1800-luvun lopulta alkaen. Kansanperinteistä esille nostetaan inkeriläinen runonlaulu, kansantanssit ja kansanpuvut. Kulttuuria kuvataan myös hengellistä elämän sekä luterilaisen kirkon merkityksen kautta.

Urheilukilpailut Pirkkolan urheilukentällä kesäjuhlien yhteydessä 1969. Inkeriläisten sivistyssäätiön kuvakokoelma, osana SKS:n hanketta.

”Tekstin ja valokuvien lisäksi julkaisu sisältää animoituja karttoja, äänitteitä sekä videoita, jotka elävöittävät lukukokemusta.”

Verkkojulkaisuun on laadittu kaksitoista pienoiselämäkertaa, joiden kautta avautuu erilaisten inkerinsuomalaisten elämänpolkuja ja näkökulmia 1900-luvun lähihistorian tapahtumiin, kuten toiseen maailmansotaan sekä neuvostovainoihin. Lyhyiden videohaastatteluiden kautta oppilaat pääsevät toisaalta tutustumaan myös 2020-luvun Suomessa elävien inkeriläistaustaisten nuorten aikuisten näkemyksiin identiteetistään ja siitä mitä inkeriläisyys heille merkitsee. Tehtävät on suunnattu yläkoulu- ja lukioikäisille, ja ne on laadittu historian ja yhteiskuntatopin, uskonnon ja elämänkatsomustiedon, äidinkielen sekä maantiedon opetukseen. Mukana on myös eläytymis- ja empatiatehtäviä eri oppitunneilla käsiteltäväksi. Verkkojulkaisu täydentää perinteisten oppimateriaalien sisältöjä ja laajentaa oppilaiden näkökulmaa Suomen historiaan ja yhteiskuntaan.

Vaikka julkaisu on suunnattu koululaisille, se on avoin myös kaikille muille aiheesta kiinnostuneille. Inkeri ja inkeriläisyys -julkaisuun on lisäksi sisällytetty Lisää tiedonlähteitä -osio, josta pääsee eteenpäin arkisto-, kirjasto- sekä museoaineistojen äärelle, kun haluaa yhä syventää omaa osaamistaan.

” Vaikka julkaisu on suunnattu koululaisille, se on avoin myös kaikille muille aiheesta kiinnostuneille.”

Inkeri ja inkeriläisyys -oppimisaineisto löytyy verkko-osoitteesta: https://inkerilaiset.finlit.fi

Maiju Putkonen
Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun -hankkeen (2018–2020) projektipäällikkö

LAHDEN TERVEISET!

Lahdessa kaivataan jo kovasti yhteisiä kokoontumisia ja harmitellaan sitä, ettei kerhon piirissä olleita syntymäpäiviä olla päästy kunnolla juhistamaan.
Inkeri Ojala

Olemme koko maailmassa ja myös koti Suomessamme olleet ”Koronan” kourissa. Se on tuonut mukanaan surua, ahdistusta ja monenlaista yksinäisyyttä. Saamme kuitenkin olla kiitollisia, että olemme selviytyneet täällä näinkin hyvin. Ja kun kevätaurinko tulee näkyviin, se tuo toivon ja ilon sydämiimme. Elämä voittaa! Ja meillä täällä on toivoa toteaa puheenjohtajamme Toivo.

Tänä keväänä meidän Inkerikerholaisista on jo usea viettänyt syntymäpäiviä, vieläpä pyöreitä. Emme ole päässeet yhdessä juhlimaan, mutta toivottavasti kesällä saamme kokoontua johonkin kesäpaikkaan viettämään yhteissynttäreitä.

Hyvä syy juhlimiseen on myös se, että kerhomme viettää tänä vuonna 45-vuotis juhlaa. Keväällä 1976 rovasti, tohtori **Juhani Jääskeläinen** pani Etelä-Suomen sanomiin pienen ilmoituksen, jossa kutsui inkeriläisiä Joutjärven kirkolle tapaamisiin. Pieni joukko kokoontuikin paikalle. 3.5.1976 kerho virallisesti rekisteröitiin ja Inkeriläisten yhdistys ry:n alainen Lahden seudun Inkeri-kerho aloitti toimintansa.
Lähikunnistakin alkoi tulla ihmisiä kerran kuussa pidettäviin kerhoiltoihin. Enimmillään kerhoomme kuului 35–40 jäsentä. He olivat pääasiassa vuonna 1943 Suomeen tulleita inkeriläisiä ja heidän omaisiaan ja ystäviään. Tällä hetkellä varsinaisia jäseniä on enää parikymmentä ja suurin osa paluumuuttajia.

Syntymäpäiväsankareita
Nyt haluaisin kertoa vähän näistä syntymäpäiväsankareista. Kahdesta 90-vuotiaasta, tärkeästä kerholaisesta, kerron sitten seuraavassa numerossa.

85 vuotta sitten, 8.31936 syntyi **Arvo Korkkinen** Tuutarissa Kippolan kylässä. Hän tuli Suomeen inkeriläisen siirtoväen mukana 1943 ja sai Suomen kansalaisuuden 1957.
Hän asui Rantasalmella äitinsä, Maria siskonsa ja Matti veljensä kanssa. Hän kävi kansakoulun jälkeen Säämingin kristillisen kansanopiston ja sen jälkeen erilaisia ay- opintokursseja. Vuonna 1958 koko perhe muutti Lahteen.
Arvo työskenteli puuseppänä Askon huonekalutehtaalla. Sieltä hän siirtyi Puuväenliitoon ja toimi siellä erilaisissa tehtävissä, viimeksi talouspäällikkönä.
Lahden kaupungissa hän on toiminut erilaisissa luottamustehtävissä. Hän ei ole pannut kynttilää vakan alle.
Arvon rakkaita harrastuksia ovat kilpa- ja retkimelonta, josta on saanut Suomen Kanoottiliitolta Melontaneuvoksen nimityksen vuonna 2003. Hän on tehnyt Lahden melontakeskukseen Kahvisaareen Suomen ainoan melontamuseon. Liikunta- ja urheilun kultaisen ansiomerkin hän sai 2006.

Inkeriläisyys on kulkenut punaisena lankana koko Lahdessa olon ajan. Hän on ollut ja on kerhomme rahastonhoitajana ja järjestänyt erilaisia matkoja Venäjälle, Viroon ja Ruotsiin. Useimmat ovat olleet heimomatkoja, joissa on tavattu paikallisia inkeriläisiä. Myös kotimaassa on tehty vuosittain erilaisia, mukavia matkoja. Jo 80-luvulla aloitettiin joulumatkat. Käytiin tutustumassa lähiseutujen ja kaupunkien kirkkoihin ja nähtävyyksiin ja syötiin sitten yhteinen jouluateria jossain paikallisessa ravintolassa.
Arvo on meille ystävä johon voi luottaa ja joka hoitaa hommat!

Arvo ja Leena

12.4.1941 syntyi **Leena** Padasjoella 80 vuotta sitten. Hän on **Arvo Korkkisen** vaimo, ollut jo 55 vuotta. Hänkin muutti Lahteen 1958 ja teki työuransa päiväkodissa. Molempia nuoria kiinnosti vesi ja melominen. He tapasivatkin Lahden Urheilutalolla vesisamoilijoiden kokouksessa. Ja siitä alkoivat tapaamiset ja yhdessä huristeltiin Kahvisaareen tai Joutjärvelle. 1966 vietettiin häitä ja vuonna 1968 syntyi Janne poika, joka jo pienenä sai tutustua kanoottiin. Nyt Leena ja Arvo ovat onnellisia neljän lapsen isovanhempia.

Leena alkoi Arvon kanssa yhdessä käydä Inkeri-kerhossa ja se jatkuu yhä. Hän on meidän hymyilevä kahvinkeittäjämme. Ja kun olemme viettäneet valtakunnallisia kesäjuhlia Lahdessa, hän on vaatimattomasti, voimiaan säästämättä ollut koko aja keittiöhommissa. Juhlaohjelmat ovat häneltä menneet ohi, mutta hän on halunnut tehdä toisille

hyvät juhlat.
Arvon ja Leenan yhteistyö ja panos kerhollemme on ollut todella mittava ja tärkeä.

4.41939 syntyi Arvon pikkusisko **Maria** myös Tuutarissa, niin ikään. Hän täytti 82 vuotta, eikä suotta. Hänkin kävi Rantasalmella asuessaan Säämingin kristillisen kansanopiston. Lahteen muutettuaan hän valmistui pukuompelijaksi Harjun ompelu- ja vaatetuskoulusta. Hän työskenteli myös Askon tehtaalla.
Maria on työn ohella suorittanut erilaisia kursseja ja opiskellut Lahden tutkimus- ja koulutuskeskuksessa. Hänen mottonsa on ollut: oppia ikä kaikki. Hänellä on kaksi lasta; poika ja tyttö ja lapsenlapsiakin hän on päässyt hoitamaan.
Hänenkin sydäntään lähellä on melominen ja se jatkuu yhä. Kun jäät tänä keväänä lähtivät, lähti myös Maria kahvisaareen melomaan. Hänenkin koko perheensä viihtyy melomassa.

Maria on ollut kerhomme sihteerinä 24 vuotta, hän on tuottelias kirjoittaja, pöytäkirjojakin kerhopäivistämme on toistakymmentä paksua kansiota. Suomen Inkeri-liiton hallituksen jäsen hän oli reilut kaksikymmentä vuotta.

Väinö ja Maria

Herkulliset munkit ja pullapitkot ovat hetkessä syntyneet kerhokahveillemme. **Hymy on aina herkässä ja empaattisena ihmisenä hän on kiinnostunut meistä kaikista ja haluaa auttaa.**

27.4.1941 syntyi **Väinö Lahti** ja täytti juuri 80 vuotta Hän syntyi Helsingissä. Hän asui siellä stadin poikana vajaat 20 vuotta ja muutti sitten Lahteen. Hänkin sai työpaikan Askon tehtaalta. Hän työskenteli siellä monenlaisissa tehtävissä 21 vuotta, viimeksi työnjohtajana.
Askon tehtaalla hän näki myös iloisen Marian ja Marian mukana löytyi myös melontaharrastus. Vuonna 1986 vietettiin melontakeskuksessa Marian ja Väinön häitä. Väinö liittyi silloin myös Inkeri-kerhoomme ja on siitä saakka ollut uskollinen kävijä.

Väinö on myös monitoimimies ja yhdessä Arvon kanssa he ovat suunnitelleet matkamme ja retkemme. Kesäjuhlien puitteitten järjestämisessä he ovat kantaneet ”painavimman” vastuun **Tällaisista tukipilareista kerhomme saa olla kiitollinen.** Väinöllä on myös kynä pysynyt kädessä ja hän on tehnyt kerhollemme erilaisia ilmoituksia esim. Kesäjuhliemme mainokset. Postimerkkien keräily on myös yksi hänen lempiharrastuksiaan

Vaikka Leena ja Väinö eivät ole Inkerissä syntyneitä, me pidämme heitä ”lnkeriläisinä” ja uskon että he itsekin haluavat sydämessään sitä olla.

Kerhomme haluaa kiittää Leenaa, Arvoa, Mariaa ja Väinöä ja toivottaa onnea ja Jumalan siunausta tuleviin vuosiin. Olette ihania ja tärkeitä meille.

MITÄ TEILLE KUULUU?
Kerro nyt lukijoillemme seurasi terveiset lähettämällä kuvia ja kertomuksia tapaamisista, yhteydenpidoista tai vaikkapa vain yhteydenpidon kaipuusta osoitteeseen:
inkerinviesti@suomi24.fi
p. 050 599 6773
Riikka Mahlamäki-Kaistinen
Renkkelintie 28
40950 Muurame

SUKUTUTKIJOIDEN AARREAITTA KAIKKIEN SAATAVILLA

Kansalliskirjaston digitoitujen lehtien tarjonta laajeni alkuvuodesta 10 vuodella, kun käyttöön tulivat kaikki Suomessa 31.12.1939 mennessä julkaistut lehdet. Lehdet ovat nyt kaikkien luettavissa digi. kansalliskirjasto.fi -palvelussa.

Pirkko Koso

Kansalliskirjaston digitoimat 1930-luvun sanomalehdet tuottivat niitä lukeneille sukujaan tutkiville heti iloisen yllätyksen. Aikoinaan 2000-luvun alussa Vihkojen perhealbumista löydetty kuva osoittautui arvokkaaksi, kun sen avulla saatiin selville Kellomäen asettuneiden pakolaisten nimiä ja sukulaisuussuhteita. Se minkä vuoksi kuva oli otettu noin 1930-luvun alussa, on ollut sukujaan tutkiville arvoitus. Hautajaiskuvasta ei ollut kyse. Kenties merkkipäivästä.

Tärkeä tietokanta

Historiallisen sanomalehtikirjaston tietokannan rakentaminen aloitettiin 2000-luvun alussa ja se jatkuu edelleen. Tarjolla on lähes 20 miljoonaa sivua digitoitua aineistoa, johon voi tehdä tekstihakuja. Lehdistä on mahdollista kerätä aineistoa ja jakaa sitä vaikkapa sosiaalisessa mediassa. Tekijänoikeudenalaista aineistoa ei saa välittää eteenpäin ilman oikeudenomistajan lupaa. Käyttäjän toivotaan aina viittaavan käyttämäänsä aineistoon oikealla tavalla.

Ensin digitoitiin 1771 – 1910 ilmestyneitä sanomalehtiä. Tämän vuoden alusta Kansalliskirjasto on avannut 1930-luvun digitoidut lehdet asiakaskäyttöön.

Digitoidut lehtiaineistot ovat aarreaittoja kaikille, niin myös inkeriläisille, sukujuuriaan tutkiville ja historiaa harrastaville. Parhaiten tietoa Inkerinmaan asioista ja inkeriläisten oloista välittivät ne lehdet, jotka ilmestyivät Raudussa, Sortavalassa, Käkisalmessa tai Viipurissa. Yk-

Venäjältä.

Ruttoa Venäjällä.

Berlin, 19. 4. Koko Kaukasiassa raivoaa rutto ja uhkaa se levitä Volgan seuduille. Sen vastustamiseksi on neuvostoterveyskomissiooni myöntänyt 250.000 kultaruplaa ja mobilisoinut kaikki Venäjän lääkärit.

"Pikku-uutinen: Vapaa Karjala 1924/25.4.1924 no 17"

si tällainen lehti on ollut Vapaa Karjala, ensin Aunukselaisten ja Vienan karjalaisten ja sittemmin myös inkeriläisten äänenkannattaja. Vapaasta Karjalasta muodostui Inkerin pakolaisten oma uutislehti. Lehdessä oli paikallisten uutisten rinnalla uutisia ympäri maailmaa, mutta eritoten välitettiin viestejä rajan takaa entisiltä kotiseuduilta.

Inkerinmaan uutisista kertoi suomenkielinen Pietarissa ilmestynyt lehti "Vapaus". Suomessa ilmestyviin lehtiin välitettiin Vapaus-lehden kirjoituksia ja uutisia. Kansalliskirjastomme ei ole digitoinut tätä lehteä. Mutta on digitoinut Pietarissa ilmestyneestä Neva-lehdestä vuosikerrat 1912 – 1917.

Merituitun koulutalo palanut

Joulukuun 14 päivänä pääsi tuli irti Merituitun koulutalossa, johon koulun lisäksi oli sijoitettu myöskin postitoimisto. Paikalle saapunut Valkeasaaren kirkonkylän palokunta ei kyennyt tulta sammuttamaan, vaikka vesi oli melko lähellä. Mainittu palokunta on nimittäin (Vapauden kertoman mukaan) niin huonossa kunnossa, että se ei kykene tulipalossa muuta kuin huutamaan. Merituitun palossa palokuntalaiset seisoivat lengin pätkät kainalossa ja koettelivat muistella, että kukahan se nyt mahtaa olla palokunnan päällikkö. Mutta tätä he eivät nähtävästi muistaneet ja palo jäi sammuttamatta.

"Vapaa Karjala ja Inkeri 7.1.1933 no1"

Vapaa Karjalan ja lisäksi muidenkin Suomessa ilmestyneiden lehtien palstoilla oli vankileireiltä karanneiden kertomuksia. Samoin valtakunnan rajalla kiinnijääneiden kohtaloista ra-

portoitiin.
Monien Pohjois-Inkeristä karkotettujen nimiä julkaistiin lehdissä. Sukututkimusta harrastavat voivat kokeilla etsiä lehdistä hakusanalla mm. ”Solovetskin vankileiri” kadonneita omaisiaan.

Pakolaiskoulu Maikkula
Suomeen tulleita pakolaisia varten perustettiin aluksi pakolaisleirejä. Pakolaistulva synnytti tarpeen keskitettyyn pakolaishuoltoon ja tehtävän sai valtion pakolaisavustuskeskus. Huoltolaitoksia perustettiin ja lakkautettiin ja siirrettiin tarpeen mukaan.
Itä-Karjalan pakolaisia majoitettiin Maikkulaan, Oulussa tyhjilleen jääneisiin kasarmeihin.
Maikkulalla on melkein 50-vuotinen historia pakolaisten huoltolana, kansakouluna, lastenkotina ja vanhainkotina. Lehden välityksellä pakolaiskoulun johtaja antoi ohjeet uusille oppilaille ja heidän vanhemmilleen.

Pakolaiset.

Maikkulan pakolaiskansakoulussa

[illegible]

Koulun johtaja.

”Vapaa Karjala/1929 23.8.1929 no 34”

Maikkulassa vietettiin vuosittain heimo-, joulu- ja kesäjuhlia ja niihin osallistuttiin ympäri maata pitkistä etäisyyksistä huolimatta ja näistä juhlista riitti uutisaihetta omissa äänenkannattaja-lehdissä.

Nimimerkkiä **Harava** käyttänyt uutisankkuri kirjoitti vuona 1932 Maikkulan vierailustaan näin:

Haravan haasteluja
Tässä päivänä muutamana pistimme pillit säkkiin ja läksimme pistäytymään Maikkulan pakolaiskouluun. Olikin jo vierähtänyt toista vuotta siitä, kun viimeksi Maikkulassa kävimme.
Tänä aikana on Maikkula ja olot siellä muuttuneet, näin ajattelimme matkalle lähtiessämme. Mitähän pula-aika on voinut siellä aikaan saada? Ovatko vanhemmat jaksaneet tänäkin syksynä pienokaisensa tarpeellisine vaatetuksineen koulun suojiin lähettää? Onko opettajakunta yhtä valpas ja huolellinen pienokaisten hoitoon nähden kuin aikaisempina vuosina? Mielessä liikkui vielä lukuisia muita ajatuksia, joita tällaiseen kotiin tutustumismatkalle lähtiessä herää.
Saavuimmekin perille kaikessa hiljaisuudessa myöhäisellä – syysillan pimeydessä. Talonväki oli jo ehtinyt päivän työt päättää ja tarjottiin illallista ennen meitä saapuneille vieraille, pastori Varjovaaralle. Samaan seuraan toivotettiin meidätkin tervetulleeksi, jotenka vastaanotto tapahtui tämäntapaisessa ominaisuudessa. Loppuilta meni hupaisasti kuulumisien kertomisessa.
Seuraavana aamuna katselimme talon suojia, tutustuimme talon palvelusväkeen ja muihin seikkoihin, mikä vieraan silmään pistävät. Talon asunnot ovat pysyneet samassa kunnossa, mihin ne viime vuosina on kunnostettu. Palvelusväki on nuorta ja reipasta väkeä - kaikki iloisia tyttösiä. Siinä neljän pulleaposkisen neitosen keskellä hääräsi talon isäntä. – Ikävä vain, että neitoset eivät voi katsella häntä omakseen, sillä hän on kerinnyt jo oman kullan itselleen valita.
Työt kävi kuin rasvattu. Ja paikat olivat hyvässä kunnossa. Emäntä Iro kertoili, että kovin paljon on hommaa, ja olihan sitä. Monta kertaa sai soppakauhaa heilauttaa ennen kuin kahdeksankymmentä lautasta oli sopalla täytetty.
Lapset olivat jo ehtineet talon tapoihin tottua. Hiljaa kaikki menivät omille paikoilleen. Luettiin rukous ja sitten ruokaan käsiksi. Eivät nuo koulusuojiin päässeet pienokaiset pula-ajasta tiedä, kiitos suomalaisille heimolaisille. Ruokaa heille on kylliksi ja lämmintäkin on. Mutta vaatetus on monella heikompaa kuin aikaisempina vuosina. Sen on pula-aika aikaan saanut, mutta vain tämän seikan koko kouluolojen muuttumisessa saattoikin merkille panna. Monille on hommattu vaatetusta koulun puolesta, niin koulun johtaja kertoi.
Taudeillekin ovat lapset alttiimpia nyt kuin aikaisempina vuosina, sillä kotioloissa vallitseva ruuanpuute on heikentänyt lasten terveyden ja ruumiin kestävyyden. Opettajilla on paljon huolta lasten terveyden hoidosta, sillä illoin aamuin saavat he niitä tippoineen, pulvereineen ja salvoineen puoskaroida. Pienimmänkin taudinoireen takia käännytään lääkärin puoleen ja se on mitä ilahduttavinta todeta.
Pistäydyimmepä itse tiedonsiemenien kylväntäaikana tuon moni-

kymmenisen lapsiparven pariin. Ahkerasti siellä kirjain kirjaimelta, sana sanalta eteenpäin siirryttiin. Tarmontarhaa. Ja huolellisen valvonnan alaista näytti työ olevan. Pieninkin virhe huomattiin ja ajoissa korjattiin.
Sitten jätimme tuon ainoan Pohjolassa olevan kodittomien lasten turva- ja valistuskodin. Ainoan ja kenties pian toimintansa lopettavan, jota toiminnan lopettamista emme kuitenkaan toivoisi. Pois lähtiessämme vilkaisimme vielä taaksemme ja syvä huokaus saattoi ajattelemaan: Hyvin hoidettu tarha kantaa hyviä hedelmiä.
Harava

Kirkollinen ja muu toiminta pakolaisten keskuudessa
Kirkollista toimintaa inkeriläisten pakolaisten keskuudessa oli ympäri Suomea. Siksi Inkerin pakolaisseurakunnan hoitajana pastori J. Varjovaaran nimi mainitaan melkein jokaisessa ilmestyneessä lehdessä. Opintopiireihin ja yhteisiin heimojuhliin osallistuttiin sankoin joukon. Juhlien ohjelmasisältöön liittyneet puheet ja kuoroesiintymiset kerrottiin tarkoin.
Lehdissä ilmoitettiin perhetapahtumista kuten kihlauksista ja kuolemista. Avioliittoon kuulutettujen ja vihittyjen sekä kansalaisuuden saaneiden nimet julkistettiin.

Yleisönosasto
Tyytymättömyyden aiheita tuotiin julki yleisön osastolla. Turkuun asettuneet inkeriläiset olivat hyvin huolestuneita heihin kohdistuneesta paineesta ja pyysivät apua seurakunnan pastorilta.

Yleisöltä
Inkerin kirkollisten asiain hoitajalle past. J. Varjovaaralle
Kun olemme lukeneet "Vapaa Karjala" ja "Inkeri"- nimisistä lehdistä, että t.k.14–15 pnä saavutte Turun seudulle pitämään Paattisilla ja Ruskolla jumalanpalveluksia inkeriläisille pakolaisille, niin käännymme kohteliaasti puoleenne pyynnöllä, että tekisitte jotain monien vihkimättömien inkeriläisten parien asioiden korjaamiseksi. Sellaisia vihkimättömiä pareja tiedämme olevan Turussa ainakin 5, jotka jo useita vuosia ovat pitäneet luvatonta yhdyselämää ja joilla on aviottomia lapsia ainakin 7. Yhdestä sellaisesta parista on Teille jo noin vuosi aikaisemmin tiedotettu, mutta siitä huolimatta asuvat yhä edelleen yhdessä vihkimättöminä. Tällaisten pariskuntien tähden saamme syyttömätkin kärsiä jatkuvasti häpeää, niin että kunnialliset ihmiset osoittavat meitä sormellaan ja koko meidän kansamme siveellisesti puhdas maine on tämän vuoksi tahrittu. Kiusaantuneina pyydämme apuanne ja jäämme odottamaan toimenpiteittenne tuloksia. Me tarvitsemme sielunhoitajaa, joka kykenee asioitamme tässäkin suhteessa järjestämään ja jolla on siihen jo itsestään halua ja intoa. Varsin eteviä ja suuresti kunnioitettavia saarnaajia ja pappeja saamme me kuulla kaikkialla Suomessa, mihin olemme joutuneetkin.
Turun puolen inkeriläisiä ("Herättäjä" 12.8.-32)

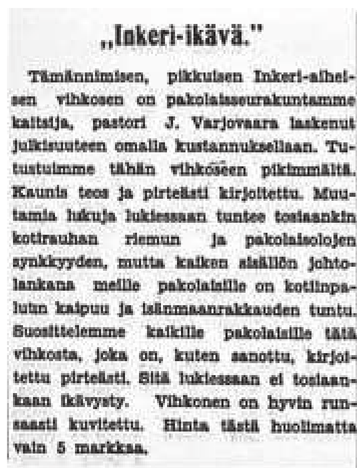
Jos ilmestyneissä lehdissä vuosien varrella oli viljelty sanoja ja sanontoja laidasta laitaan, niin tohdittiin sitä ilmapiirin muututtua vähän vitsailla naapurin kustannuksella. Lehden omat mainoskulut säästyivät tämän pakinan muodossa.

Mitä meille kuuluu?
Päivää!
Päivää, päivää. No mitäs naapurin rauhaan kuuluu?
Kiitos eipä kummempia. Tulin vaan vilkaisemaa Vapaa Karjalaa.
Onko siellä mitään kummempaa?
On siinä yhtä ja toista. Yleensä Vapaa Karjala ja Inkeri on viime aikoina ollut lukemisen arvoista. Siinä kun on omat kynäilijämme alkaneet kirjoittamaan. Eikä näy enää rähähtelyä eikä kinasteluja.
Sen minäkin olen merkille pannut. Jokohan ne riidat alkavat loppua. Ja kyllä joutaisivat, kun niistä ei ole erikoisempaa hyötyä.
Ei olekaan. Ja sitä minä vaan olen ihmetellyt, että monet ovat ruvenneet tätä lehteä vieromaan. Sinäkin viime vuonna jätit tilaamatta ja nyt olet joka päivä juoksemassa naapurin lehteä katsomaan.
Tein väärin, kun en tilannut. Olin kyllä lehdelle vähän suutahtanut, mutta se ei ollut syy, että lehteä en tilannut. Ajattelin näes säästää senkin pienoisen erän mitä lehdestä menee. Myöhemmin kuitenkin tulin huomaamaan, että lehden kaipaus ja se ikävä, minkä se minulle tuotti, maksoi paljon enemmän kuin 24 mk.
Luultavasti ensi vuodeksi tilaat lehden? Tuossa on tilauslista, pistä vain nimesi.
Olen jo aikoja sitten suoraan toimitukseen tilannut. Olen myös monelle naapurillekin sanonut, että Vapaa Karjala ja Inkeri ei saa pakolaisen kodista puuttua. Sehän on ollut valpas kotiseutujemme olojen seuraaja. Se on keskinäisten pyrkimystemme uutisten levittäjä. Sehän on kokonaisuudessaan

heimohenkeä täynnä ja loppujen lopussa se on myös ainutlaatuinen lehti, missä aloittevat kynäilijämme tuotteensa julkisuuteen saattavat.

Niin onkin. Toivotamme siis hauskaa joulua lehdelle ja kaikille sen lukijoille.

M.

„Inkeri-ikävä."

Tämännimisen, pikkuisen Inkeri-aiheisen vihkosen on pakolaisseurakuntamme kaitsija, pastori J. Varjovaara laskenut julkisuuteen omalla kustannuksellaan. Tutustuimme tähän vihkoseen pikimmältä. Kaunis teos ja pirteästi kirjoitettu. Muutamia lukuja lukiessaan tuntee tosiaankin kotirauhan riemun ja pakolaisolojen synkkyyden, mutta kaiken sisällön johtolankana meille pakolaisille on kotiinpaluun kaipuu ja isänmaanrakkauden tuntu. Suosittelemme kaikille pakolaisille tätä vihkosta, joka on, kuten sanottu, kirjoitettu pirteästi. Sitä lukiessaan ei tosiaankaan ikävysty. Vihkonen on hyvin runsaasti kuvitettu. Hinta tästä huolimatta vain 5 markkaa.

Vapaa Karjala/1929 26.7.1929 no 30

(Vapaa Karjala ja Inkeri 1931/ 23.12.1931 no 52)

Kuvia myös meidän sivuilla

Suomen Inkeri-liiton (https://www.inkeriliitto.fi/) kotisivuille on koottuna Inkeriläisten sivistyssäätiön kuvia (https://www.inkeriliitto.fi/inkerilaisten-sivistyssaatio.html). Kuvia on noin 2000 ja ne on ryhmitelty eri aiheiden mukaan. Kuvissa saattaa olla kuvateksti luovuttajasta, paikasta ja ajankohdasta, mutta on myös kuvia ilman tekstiä. Kuvia on pyydetty tunnistamaan ja virheitä korjaamaan. Käykääpä siis ihmeessä kurkkaamassa kuvia, jos vaikka tunnistaisitte niistä tuttuja ja läheisiänne tai vaikka tilaisuuden jossa kuva on otettu.

Lähteet https://digi.kansalliskirjasto.fi

Inkerinmaa 1919; Kirjasalon Sanomat 1920; Inkerin Sanomat 1921 – 1922; Inkeri 1884 – 1905, 1907 – 1917, 1922 – 1927; Vapaa Karjala 1920 – 1930; Vapaa Karjala ja Inkeri 1931 – 1934

Karjala ja Inkeri 1931 – 1934; Karjala 1903 – 1939; Karjala-Inkeri 1938 – 1939; Karjalan Aamulehti 1915 – 1924; Karjalan Lehti 1912 – 1916; Karjalan Maa 1918 – 1939; Karjalan Sanomat 1929 – 1931; Karjalan Suunta 1933 – 1939; Karjalan Ääni 1918 – 1939; Karjalan-Muurmannin seutu 1934; Punainen Karjala 1935 – 1937; Raja-Karjala 1906 – 1912; Savo-Karjala 1888 – 1901

Anni ja Junni yhdessä Suomessa syntyneiden lastensa kanssa

ANNIN JA JUNNIN ELÄMÄNTARINA

Niina Korpelainen

Annin sukujuuret ja elämä lapsuusperheessä

Anna, jota perhepiirissä kutsuttiin Anniksi, syntyi vuonna 1908 Ropsun Klätinässä kyläkauppiasperheen neljäntenä lapsena. Annin isä Aleksanteri Juhonpoika Orava, s. 1870-luvulla, työskenteli veljensä Kaapren omistamassa kyläkaupassa Kapriossa, jonne Annin äiti, Maria Koitti, s. 1876, tuli kauppa-apulaiseksi 1890-luvun loppupuolella. Nuoret rakastuivat, perustivat perheen sekä jatkoivat yhdessä kaupanpitoa ensin Kapriossa, sittemmin Ropsun Klätinässä ja muutaman vuoden ajan vielä ennen vallankumousta Krasnoje Selossa. Annin ensimmäiset 10 vuotta olivat huoletonta aikaa. Tuona aikana hän ehti käydä neljä vuotta venäjänkielistä koulua, joten hän taisi sekä suomen että venäjän kielen.

Bolsevikkivallankumous lokakuussa 1917 muutti ratkaisevasti perheen elämän. Kauppa sosialisoitiin ja perhe menetti samalla kotinsa. Toivuttuaan järkytyksestä perhe päätti muuttaa Kupanitsan Oravankylään, josta Aleksanteri oli kotoisin, ja aloittaa uuden elämän maanviljelijöinä. Talon heinätöissä Anni loukkasi vakavasti selkänsä 1920-luvulla, jonka johdosta hän joutui pitämään ns. rautaliiviä koko työelämänsä ajan. Maanviljelys oli vielä 1920-luvulla tuottoisaa, joten Oravan perheellä ei ollut puutetta mistään. Kaikki, mikä maataloudesta liikeni yli oman tarpeen, meni Leningradiin kaupaksi. Elettiin vasta perustetun Neuvostoliiton uuden talouspolitiikan NEPin (Novaja Ekonomitseskaja Politika) aikaa.

”Hän joutui pitämään rautaliiviä koko työelämänsä ajan.”

Vuonna 1928 Neuvostoliitto aloitti maatalouden pakollisen kollektivisoinnin ”porvarillisen” yksityisomistuksen sekä ”kulakkien” eliminoimiseksi. Kulakeiksi nimettiin kaikki vierasta työvoimaa käyttävät tilalliset, myös Annin vanhemmat. Kollektivisointiin liittyi inkerinsuomalaisten vainoja ja karkotuksia. Vuoden 1929 lopulla Stalin esitti suunnitelman kulakkien tuhoamisesta luokkana.

Aleksanteri Oravan perhe liittyi kolhoosiin, tosin vastahakoisesti, sen tullessa ajankohtaiseksi. Annin nuorempi sisko ei halunnut kolhoosiin ja hän hakeutui töihin ja asumaan Pietariin.

Annin vanhempi sisko ja veli olivat jo avioituneet ja muuttaneet pois kotoa. Muu perhe työskenteli kolhoosissa. Anni auttoi myös Maria-äitiään, joka tarvitsi apua jokapäiväisissä toimissaan vammautuneen jalkansa takia. Aleksanteri ei kuitenkaan sopeutunut kolhoosiin, joten he erosivat siitä ja Annin vanhemmat muuttivat nuorimman, vielä alaikäisen poikansa kanssa Skuoritsaan, Taitsan kylään vuoden 1934 lopulla. Anni ja tuleva puolisonsa Junni avioituivat 10.12.1934 ja Anni muutti miehensä luo.

Junnin sukujuuret ja varttuminen talonpoikaisperheessä

Juho Pöyhönen, s. 1905, jota kutsuttiin Junniksi, syntyi Eeva ja Antti Pöyhösen talonpoikaisperheeseen, joka asui Inkereen Anolassa. Junnin vanhemmat olivat syntyneet 1800-luvun loppupuolella. Junnin sisarussarjaan kuului kaksi siskoa ja kaksi veljeä. Pöyhösen suku oli maanviljelijöitä ja suvusta osallistuttiin viljelijäväestön osuustoimintaan, viljelijäyhdistyksen toimintaan sekä myös kirkolliseen toimintaan. Kotikielenään lapset puhuivat suomea, mutta koulunkäyneinä osasivat myös venäjää. Junni tottui jo lapsena maatalon töihin ja NEPin aikana perheen maatalous Pietarin naapurissa kannatti hyvin. Kolhoosin saavuttua Anolan kylään, Junnin vanhempien maatalosta otettiin kolhoosiin kaikki kotieläimet ja perhe joutui pois omasta kodistaan, koska talo tarvittiin kolhoosin käyttöön. Junnin isä oli tuolloin jo kuollut. Menetettyään kotinsa perhe muutti vuokrataloon Venjoen Tärolään, johon asettuivat asumaan Junnin äiti, veli ja sisko perheineen sekä Junni. Sisaruksista kaksi perheineen jäivät vielä Anolankylään muuttaen myöhemmin Venjoen Haikkolaan.

Avioliiton kohtalokkaat ensivuodet

Anni ja Junni avioituivat 10.12.1934 ja Anni muutti Junnin kotiin. Joulukuun alussa 1934 Neuvostoliitossa murhat-

tiin Leningradin johtaja Sergei Kirov epäselvissä olosuhteissa. Vuoden 1935 keväällä inkeriläisiä alettiin taas vainota ja karkottaa. Inkeriläisten katsottiin kommunistihallinnon näkökulmasta olevan ei -toivottuja henkilöitä. Heitä pidettiin epäluotettavina, koska he elivät lähellä Suomen rajaa ja heillä oli sukulaisia Suomessa. He vastustivat kolhooseja tai olivat eronneet niistä ja heidät tunnettiin uskonnollisiksi ihmisiksi. Maatalon poikana Junnikin luokiteltiin kulakiksi ja hänet pidätettiin sekä vangittiin.

Samana keväänä Neuvostoliitossa tehtiin päätös, että kaikki suomenkieltä puhuvat inkeriläiset siirretään Suomen rajan läheisyydestä sisä-Venäjälle. Jostakin syystä Junni kuitenkin vapautettiin vankilasta, mutta määrättiin siirtymään asumaan 101 kilometrin etäisyydelle Leningradista sisämaahan päin.

Nuorenparin ei auttanut muu kuin lähteä karkotukseen, joka Annin osalta kesti 11 kk ja Junnin osalta koko vuoden. Tuona aikana he olivat todennäköisesti Pihkovassa ja työskentelivät tehdastyössä, Anni myös lastentarhassa. Puolisoille syntyi karkotuksen aikana ensimmäinen lapsi, poika. Tultuaan karkotuksesta perhe asettui asumaan Junnin siskon perheen luo Haikkolaan. Anni oli kotona lapsen kanssa ja Junni kävi Leningradissa töissä, kunnes siirtyi kolhoosiin töihin. Nuorenparin perhe-elämä alkoi vähitellen sujua hyvin Haikkolassa. Muutaman vuoden sisällä heitä kohtasi kuitenkin suuri suru, kun heidän pieni poikansa sekä pari vuotta tämän syntymän jälkeen syntynyt vajaan vuoden ikäinen tyttö molemmat kuolivat sairauteen runsaan vuoden sisällä.

”Pieni poikansa sekä vajaan vuoden ikäinen tyttö kuolivat sairauteen runsaan vuoden sisällä.”

Elämä kommunistisessa Neuvostoliitossa oli inkeriläisille monella tapaa vaikeaa 1930-luvulla. Kommunistinen hallinto lakkautti seurakunnat, kirkot suljettiin ja suomenkieli julistettiin pannaan vallankumouksellisten nationalistien kielenä. Perheiden miehiä vangittiin joka kylästä, joten perheet elivät jatkuvan pelon vallassa. Vangitsemiset kohtasivat myös Annin ja Junnin lähisukua, mikä loi varjonsa heidän elämäänsä. Annin tädin mies oli vangittu syksyllä 1935 syytettynä osallisuudesta Kirovin murhaan ja täti kolmen pienen lapsensa kanssa oli viety Siperiaan. Lopulta lasten vanhemmat teloitettiin, isä v. 1937 ja äiti v. 1938, vaikka he todellisuudessa olivat syyttömiä.

Yksi perheen lapsista oli jäänyt alkujaan kasvattilapseksi Annin toiselle tädille Kupanitsan Saahkonjaan ja orvoiksi jääneet lapset suku haki takaisin suvun luo. Jotain kautta suku oli saanut tietää lasten äidin kovasta kohtalosta. Annin isänpuoleinen serkku sekä Junnin siskon mies vangittiin kulakkina eikä heistä sen jälkeen kuultu mitään. Vasta vuonna 1956 suku sai tietää, että heidät oli teloitettu v. 1937. Annin vanhempi veli vangittiin niin ikään kulakkina ja joutui karkotetuksi Siperiaan pakkotyöhön 10 vuodeksi, mutta tuolloin he tiesivät vain, että musta auto oli käynyt hänet hakemassa ja sille tielleen hän oli jäänyt. Kyseiset tapahtumat raastoivat Annin ja Junnin mieltä ja tekivät elämän pelottavaksi ja epävarmaksi. Kaikista vaikeuksista ja murheista huolimatta Anni ja Junni jaksoivat suunnitella elämää eteenpäin ja aloittivat oman talon rakentamisen Haikkolaan. Talo valmistui juuri ennen toisen maailmansodan alkua. Miehiä alettiin ottaa puna-armeijaan, mutta Junni ei joutunut sotaan jo nuoruudessa havaitun havaitun sydänvikansa takia.

Elämä rintama-alueella ja muutto Suomeen

Keski-Inkerin suomalaisseudut joutuivat syyskuussa 1941 yli kahdeksi vuodeksi Saksan toteuttaman Leningradin saartorenkaan rintama-alueeksi ja totaalisen sodan jalkoihin. Suurin osa Inkerinmaasta joutui Saksan valtaamaksi. Sodan seuraukset tuottivat monin tavoin murhetta erityisesti Annille. Hänen nuorin veljensä sairastui rintamalla ja kuoli Leningradissa v. 1942. Nuorin sisko hukkui Laatokkaan kun Leningradin saartorenkaaseen jääneitä inkeriläisiä kuljetettiin jäätietä pitkin Siperiaa kohti. Jää oli pettänyt ihmisiä kuljettaneen kuorma-auton alla. Annin nuorin täti kuoli nälkään piiritetyssä Leningradissa.

Sotarintaman jäädessä Haikkolaan talojen asukkaiden piti poistua taloistaan ja he kaivoivat itselleen parhaan taitonsa mukaan maakuopat siirtyäkseen

sinne asumaan ja suojautuakseen pommituksilta. Anni ja Junni kaivoivat Haikkolassa asuvine omaisineen yhteisen maakuopan. Sittemmin saksalaiset sotilaat ottivat maakuopan asevarastokseen ja ajoivat perhekunnan autioksi jääneeseen taloon, jota myös itse pitivät tukikohtanaan. Täällä perhekunta oli jälleen kerran yhdessä sotilaiden kanssa keittämässä perunoita kovien pommitusten alkaessa. Sotilaat jäivät taloon, mutta Annin ja Junnin perhekunta pakeni pommituksia pellonojaan, paremman suojan puuttuessa. Heidän ehdittyään ojaan pommi putosi taloon, josta he juuri olivat lähteneet, ja surmasi sotilaat. Junnin ja Annin perhekunta pelastui varmalta kuolemalta.
Joku kylän asukkaista tuli sanomaan Junnille, että sinun talosi palaa. Junni oli todennut yhdentekevästi, että palakoon. Siinä tilanteessa, kun pommitukset olivat päällä ja jatkuvia, ei ollut enää merkitystä sillä, saatiinko joku talo pelastettua, kunhan oma henki säilyi ja rakkaimmat pysyivät elossa.

Kun saksalaisten sotaonni kääntyi ja perääntyminen näytti väistämättömältä, Suomi ja Saksa tekivät sopimuksen inkeriläisten siirtämisestä Suomeen. Niiden inkeriläisten, jotka halusivat vapaaehtoisesti lähteä Suomeen, piti kokoontua kuljetusta varten Hatsinan kaupunkiin. Anni ja Junni päättivät lähteä vähine tavaroineen Hatsinaa kohti, jonne myös Annin äiti oli tulossa Taitsasta. Kaksi viimeistä vuotta sotarintamalla eläen olivat kypsyttäneet lopullisesti päätöksen synnyinmaan jättämisestä.

Huhtikuun puolivälissä 1943 Anni ja Junni sekä Annin äiti Maria allekirjoittivat todistuksen, että he lähtevät vapaaehtoisesti Suomeen ja siirtyivät Hatsinan kokoamisleirille, jossa kuljetuksia odotettiin. Leiriolosuhteet olivat surkeat. Rakennukset maalattioineen olivat kylmiä ja kosteita. Väestön vaatetus oli täysin riittämätön leiriolosuhteisiin nähden. Kloogan vastaanottoleirille lähteviin härkävaunuihin Anni, Junni ja Maria pääsivät kesäkuun alkupäivinä ja 9.6.1943 he saapuivat Kloogaan. Karanteeniajan jälkeen siirtoväki kuljetettiin joukkokuljetuksina Paldiskin satamaan, josta kuljetukset Suomeen tapahtuivat aluksi kahdella laivalla s/s Arandalla ja s/s Suomella.

Anni, Junni ja Maria saapuivat Arandalla Hankoon 18.6.1943 ja sieltä Eurajoen kansanopistolle 20.6.1943. Hangossa kaikki ihmiset tavaroineen vietiin ensin täisaunaan, minkä jälkeen vasta siirryttiin karanteenileireille.
Anni ja Junni olivat joutuneet lähtemään Inkerinmaalta matkatavaroinaan vain maakuopassa ollut suuri puukirstu, johon oli kerätty seinäkello, samovaari, teekannu, suuri leipäveitsi, vähän ateriointivälineitä ja välttämättömiä vaatteita sekä tulevia talvia varten Junnin lammasturkki. Lisäksi heillä oli mukanaan kannellinen puusaavi, jossa oli kuiva ruisleivän juuri sekä keittoastioita. Mukaan oli saanut ottaa vain, mitä jaksoi kantaa. Paljon he eivät jaksaneet, sillä he olivat nähneet nälkää jo Inkerinmaalla eikä Kloogan leirilläkään ollut riittävästi ruokaa. Kaikesta huolimatta he tunsivat suurta kiitollisuutta, että olivat selviytyneet sodan jaloista Suomeen, esi-isiensä maahan.

”Lisäksi heillä oli mukanaan kannellinen puusaavi, jossa oli kuiva ruisleivän juuri.”

Uusi elämä Suomessa tyhjin käsin

Eurajoen kansanopistolta Anni, Junni ja Maria pääsivät suureen maalaistaloon. Pieni perhe sai ensiasunnon palvelusväen tiloista. Vuoden kuluttua he vuokrasivat maalaistalon vierestä pienen mökin. Junni hoiti maanviljelystöitä talon keskenkasvuisten poikien kanssa, sillä talon isäntä oli kuollut 1940-luvun alussa. Anni työskenteli emännän apuna karjanhoidossa. Tutuissa töissä elämä alkoi vähitellen tasaantua. Määräajoin piti kuitenkin käydä ilmoittautumassa paikalliselle nimismiehelle ja matkustamiseen tarvittiin paikallisen poliisiviranomaisen lupa.

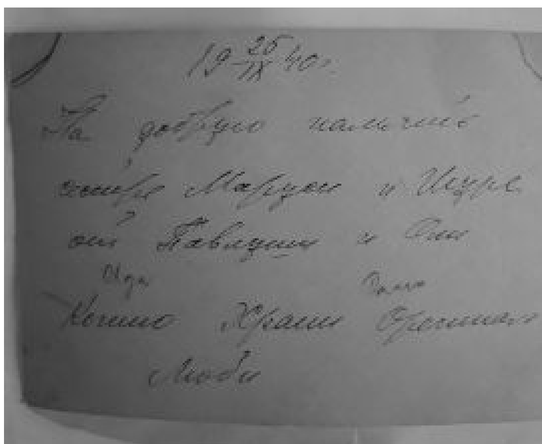
Jatkuu seuraavassa numerossa

LUKIJA PYYTÄÄ NEUVOA

Hyvät inkeriläisten viestin lukijat,
Olen äitini puolelta osittain inkeriläistä sukua, ja tästä muistutuksena minulla on Tuutarin kansallispuku. Sehän on kuitenkin tarkalleen ottaen äyrämöistytön puku, ja minulle on nyt selvinnyt, että omat Venjoelta kotoisin olleet esivanhempani ovat ilmeisesti olleet savakkoja. Siksi pukeutuisin mieluummin savakkopukuun, mutta virallista sellaistahan ei ole olemassa, enkä ole myöskään löytänyt sellaisia lähteitä, joista selviäisi, miten savakot tarkalleen ottaen perinteisesti pukeutuivat.
Paljon on toki tullut vastaan mainintoja siitä, miten savakot ottivat äyrämöisiä hanakammin vaikutteita mm. venäläisestä talonpoikaisvaatetuksesta, mutta minulle ei ole selvinnyt, mitä se käytännössä tarkoittaa. Olisiko teillä antaa vinkkiä kirjallisuudesta tai muusta lähteestä, jonka perusteella voisin saada selkeän mielikuvan savakkojen perinnevaatetuksesta? Mielelläni nimittäin ompelisin itselleni jonkinlaisen kansanpuvun siltä suunnalta juontavista juuristani muistuttamaan.

Ystävällisin terveisin,
Lotta Raatikainen
raatikainen.lotta@gmail.com

Tunnistatko kuvien ihmisiä?
Toinen lukija ja lehteen myös hienon tarinan vanhemmistaan Annista ja Junnista, kirjoittanut Niina Korpelainen haluaisi tietää keitä ovat ihmiset äidin jäämistöstä löytyneissä valokuvissa. Äitiä ja poikaa esittävän kuvan takana lukee suomeksi: ”Terveisiä syndymä maalta. Lempi ja Jyri 30.6.1957.”
Toisen kuvan takana on venäjänkielinen teksti.
Jos tiedät jotain, ole yhteydessä toimitukseen inkerinviesti@suomi24.fi

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Koronaepidemian vuoksi ei vielä tällä hetkellä tiedetä vuoden 2021 ohjelmista, pyrimme ilmoittamaan niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä sähköpostitse.

Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi, mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse, ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi suomeninkeriliitto@gmail.com

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura

Vuoden 2021 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
su 26.9. Syyskokous
la 30.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
su 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.
Koronatilanteesta johtuen muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

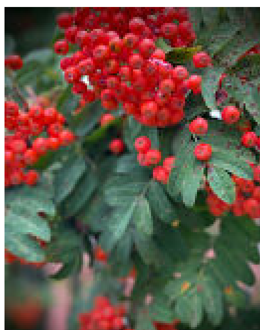

HYVÄÄ KESÄÄ
KAIKILLE!!!

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

3 / 2021

KANSIKUVA

Kansikuva: "Happamia sanoi kettu…" Kuva RMK.

Numero 4/2021 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 29.11. mennessä.
Numero 1/2022 ilmestyy viikolla 9. Aineisto toimitukseen 3.2. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 3 / 2021

Pääkirjoitus 3
Syyskokouksen kutsu 3
Pienen miehen suuri elämäntyö 4
Kesäjuhlamuistelu 6
Juhlakimara lapsuudesta nykypäiviin 7
Kesäjuhlien järjestämisprosessi 9
Kyykkää, tanhua ja yhteishenkeä 9
Kohtaamisia Kesäjuhlilla 11
Muistoja Hyvinkään kesäjuhlilta 12
Anni ja Junni elämäntarina osa II 13
Tapahtumakalenteri 15

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2021
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 31916602
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Juhani Valo

TÄTÄ AIKAA
Olen uskonut, kuvitellut ja toivonut olojemme Suomessa ja muualla palaavan normaaleiksi, mutta nykyisyys lienee ”uutta normaalia”. Mihin suuntaan elämä muuttuukaan, olemme kaikki, koko planeettamme samassa veneessä kiitämässä koskien ja karien näyttämiä teitämme tulevaisuuteemme.

Olen aiemminkin maininnut luonnon muutoksen koskevan Suomenlahden rannoilla sijaitsevia asutuskeskuksia, mutta voin vain todeta sanoin ”kukapa olisi arvannut”?

Niin, ei kukaan varmastikaan voinut kuvitella Stalinin tai Leninin vainoaikojakaan, jotka kohdistuivat kaikkialle inkerinsuomalaisten alueille iskien kuolettavat tikarinsa vähemmistökansoihin.

Lukiessani uudelleen Pekka Nevalaisen kirjaa ”Rautaa Inkerin rajoille” liittyen ajanjaksoon 1918 – 1920, ymmärsin lukeneeni vain pienen pintaraapaistun inkerinsuomalaisten kohtaloista sekä erisuuntaisista toimijoista, joiden vaikutusta kokonaisuuteen ei saata aliarvioida.

Minusta tuntuu, että elämme jälleen vastaavia aikoja, itse asiassa lienemme eläneet niitä koko 1900-luvun ja 2000-luvun kaksi ensimmäistä vuosikymmentä.

Milloin tämä ulkoinen painajainen, jota kutsutaan sivistyneisyyden peittämillä ylimalkaisilla termeillä, menisi ohitsemme? Tuskin koskaan, jos uskon lukemaani ihmiskunnan historiaan.

Tarvitsemme jotain muuta – tarvitsemme oman sielun- ja mielenrauhamme ja sitä olen itsekin nyt tavoittelemassa osin hylkäämällä ulkoisen, eli median uutiset ja keskittymällä itse elämään ja sen pieniin hetkiin, jotka sitten loistavat mielessäni pieninä aurinkoina.

Jotenkin, ennen kuin toivotan teille lukijoille hyvää ja kaunista syksyä, haluaisin palauttaa mieliimme J. Alfred Tannerin kupletin muutamat sanat:

”….Ma oon orpona, vaan en ole orjana
miksi itkemään kun ma kerran onnest' unta nään”….

Olkaamme ylpeitä itsestämme ja nöyriä, auttavaisia toisillemme!

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n
sääntömääräinen
syyskokous pidetään
lauantaina, lokakuun
30. päivänä 2021 klo 14.00

Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat.

Äänivaltuutettuja ovat v. 2021 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet,
jotka ovat maksaneet v. 2021 jäsenmaksunsa.
Hallitus

PIENEN MIEHEN SUURI ELÄMÄNTYÖ

Rovasti Selim Jalmari Laurikkala

Kootusti rovasti Selim Jalmari Laurikkalan elämä ja työ, jonka hän teki kolmessa maassa: Suomessa, Neuvostoliitossa ja Ruotsissa.

Kirjoittanut: Markku Niemelä, rovasti

Syntymä ja nuoruusvuodet
Hän syntyi 29.12.1882 Juho Laurikkalan ja Maria o.s. Siirilän maanviljelijäperheeseen. Kotipitäjään Pyhärannalle oli avattu vuonna 1889 kansakoulu, joka mahdollisti Jalmarille koulutien alun. Kansakoulun jälkeen hän pääsi Uudenkaupungin oppikouluun ja lukioon, josta pääsi ylioppilaaksi 1905. Opintien viimeinen matka jatkui Helsingin yliopistoon, jossa hän suoritti teologian erotutkinnon vuonna 1908. Selim Jalmari Laurikkalalla oli vahva pappiskutsumus.

Arkkipiispa Gustaf Johansson vihki hänet papiksi Turun Tuomiokirkossa 11.1.1909. Laurikkala määrättiin Turun tuomiorovastin Hedbergin apulaiseksi. Tuomiorovasti kysyi häneltä: ”Suostuisiko Laurikkala siihen, ettei häneltä vaadittaisi töitä eikä makseta palkkaa? Pastori Laurikkala suostui, koska hänellä oli kutsumus palvella Inkerin luterilaista kirkkoa. Työt siellä odottivat ja palkkaakin luvattiin. Ennen Inkeriin lähtemistään pastori Laurikkala vihittiin avioliittoon Saimi Sallima os. Pourun kanssa. Hän oli syntynyt Pyhärannassa 14.8.1880. Inkerissä pastori Laurikkala toimi keisarinvallan aikana pappina 1909 – 1914 Inkerin kirkon Kattilan-Soikkolan ja Novasolkan seurakunnassa vuosina 1909 – 1914. Seuraava palveluspaikka oli Rääpyvän seurakunnassa vuosina 1914 – 1938, jossa palvelusvuosia kertyi pisimpään koko hänen Inkerissä olonsa aikana. Seurakuntaan kuului 13 kylää, joista 12 kokonaan suomalaista ja yksi suomalais-venäläinen. Väkiluku oli 2372 vuonna 1919. Lahden seudun Inkerin seuraan kuuluva Hilta Tatti (22.7.1928 –) on Rääpyvän Papusin kylästä ja muistaa hyvin S. J. Laurikkalan.

Jalmari Laurikkala 1925.

Ylioppilas Jalmari Laurikkala 1905.

Neuvostovallan aika 1917 – 1937
Rääpyvän seurakunnan ohella hän hoiti Keltton seurakuntaa vuosina 1917 – 1931 ja 1937, Markkova-Järvisaaren seurakuntia 1921 – 1923, Tuutarin ja Hietamäen 1922 – 1937. Näiden lisäksi hän palveli myös kolmea Pietarin luterilaista seurakuntaa: Suomalaista- 1923 – 1937, ruotsalaista- 1929 – 1931 ja virolaista seurakuntaa 1929 – 1937. Vuosina 1919 – 1921 hän palveli Pähkinäsaaren suomalaista-, virolaista ja saksalaista seurakuntaa. Perheen asuinpaikkana oli vuosina 1930 – 1937 Pietarissa Suomen valtion omistamassa talossa. Näin suuren työmäärän hän teki Jumalan armosta, seurakuntalaistensa tukemana ja pappiskutsumuksensa kannustamana. Pastori Laurikkala palveli kaikkiaan viittätoista Inkerin seurakuntaa. Inkerin luterilaisessa kirkossa oli 32 seurakuntaa ja niissä enimmillään jäseniä noin 160 000 inkerinsuomalaista.

Pietarin suomalaisen seurakunnan pappina 1924 – 1937
Pastori S. J. Laurikkala vihittiin rovastiksi helmikuussa 1925. Hän ei suostunut ottamaan piispan nimitystä vastaan, koska se olisi vaikeuttanut hänen työtään. Edellinen Felix Fridolf Relander (1864 – 1925) oli piispana vuosina 5.12.1921 – 27.2.1923. Relanderin kuoleman jälkeen 9.12.1925 valittiin virolainen piispa Oskar Palsa suomalaisen konsistorin jäseneksi, mutta hän kieltäytyi piispan nimityksestä. Selim Jalmaria tarvittiin tässäkin hädässä.

Suomen kirkon esimiehen tehtävissä 1929 – 1937
Kun Viron kirkon piispa Aleksander Jurgenson kuoli 1929, niin Viron kirkon konsistori valitsi S. J. Laurikkalan konsistorinsa esimieheksi, jota hän hoiti Suomeen karkotukseensa saakka kevääseen 1937. Konsistorin jäsenistä useimmat olivat Inkerinmaan Evankeliumiyhdistyksen saarnaajia, jotka valtuutettiin seurakunnan hoitajiksi pappispulasta johtuen. Tämä Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen, Sleyn, sisarjärjestö oli perustettu 1922 Tuutarissa Aapram Kurikan talossa. Sen puheenjohtaja oli Heikki Töyli Spankkovasta, varapuheenjohtaja oli S. J. Laurikkala ja sihteeri ja kassanhoitaja oli Aatami Kuortin veli Juhana Kuortti Kupanitsasta.

Karkotus Suomeen pakollinen muutto Suomeen
Vuonna 1927 hänet karkotettiin Suomeen, mutta Laurikkala pääsi palaamaan takaisin Moskovasta saadulla luvalla ”itkevän Inkerin isäksi”. Lopullinen karkotusmääräys annettiin vuonna 1937. Laurikkalan perheelle sai 27.4.1937 aikaa 30 tuntia poistua maasta. Perhe muutti junalla Suomeen 28.4.1937. Tähän päättyi 28 vuotta kestänyt pappispalvelu Inkerin evankelisluterilaisessa kirkossa. Rovasti Laurikkala oli viimeinen virkapaikaltaan Suomeen karkotettu pappi.

Seurakunnat Suomessa
Inkeristä Venäjän valtiovallan päätöksellä karkotettu perhe asettui asumaan aluksi Pyhärantaan, joka oli Laurikkalan syntymä- ja kotiseurakunta. Paljon kokenutta rovastia tarvittiin nyt Suomen kirkon monissa seurakunnissa. Tässä hänen virkamääräysseurakunnat: Tampereen hiippakunnan papiston apulainen 1.8.1937, Turun arkkihiippakunnan nuorisopappi 1938, sitten huhtikuussa 1938 Kalantiin, sieltä Hämeenkyrön vt. kirkkoherraksi, sinne ei ehtinyt muuttaa, vaan jäi Kalantiin. 1.5.1938 hänet nimettiin Mellilän vt. kirkkoherraksi, josta siirtyi 1.5.1939 viimeiseen virkaansa Hausjärven kirkkoherraksi. Tässä virassaan hän oli olympiavuoden kevääseen 1952.

Jatkosodan aikana 1941- 1944 hän oli sotilaspapin tehtävissä oman virkansa ohella. Toimien myös sotavankileirien pappina, samoin kuin Aatami Kuortti, koska he olivat venäjän kielentaitoisia. Hän piti kiinteästi yhteyttä vuosina 1943 – 1945 Suomessa oleviin inkeriläisiin ja entisiin seurakuntalaisiinsa. Hän pyysi Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulista virkavapautta Hausjärven kirkkoherran virasta ajalle 1.5.1950 – 1.5.1951 ja toimi vuoden naapurimaassa olevien inkeriläisten pappina. Rovasti Laurikkala oli ensimmäinen Ruotsissa asuvien suomalaisten siirtolaispappi. Hausjärven seurakunnasta eläkkeelle jäätyään vuonna 1952 hän palasi jatkamaan kesken jäänyttä siirtolaispapin tehtäväänsä inkeriläisten keskuudessa.

Jalmari, Aarre, Inkeri ja Saimi Rääpyvässä 1926.

Pappina Ruotsissa 16.5.1952 – 19.11.1957
Siirtolaispapin tehtävän aikana Laurikkalat asuivat Boråsissa, josta rovasti teki matkoja mm. Göterborgiin, Örebrohon, Gävleen, Fagerstaan, Eskilstunaan jne. Käytännössä hän oli matkapappi. Samana päivänä oli usein kolme jumalanpalvelusta. Boråsiin rakennettiin hänen aikanaan Inkeri-talo, joka oli ahkerassa käytössä inkeriläisten toimintakeskuksena. Siellä pidettiin seuroja, perhejuhlia ja Inkerin työn tukipiiriä. Inkerin talo on myyty ja inkeriläiset kokoontuvat muiden suomalaisten tavoin Carolin seurakuntatalossa. Elämäntyö tulee päätökseensä.

Elämäntyö tuli päätökseen
Ruustinna Saimi Laurikkala kuoli 17.2.1955 Boråsissa 74 vuoden iässä. Hänet haudattiin 6.3.1955 Pyhärannan hautausmaahan. Rovasti Laurikkala kuoli 19.11.1957 Helsingin Diakonissalaitoksella 74 vuoden iässä. He kuolivat samanikäisinä. Rovasti oli toiminut pappina 48 vuotta. Hänen siunauksensa toimitti rovasti K. S. Saarilahti avustajinaan Keltossa syntynyt pastori Juhani Jääskeläinen ja Eero Hyttinen. Siunauspuheen teksti oli Joh.11: 25-27. Rovastin hautajaisissa oli saattoväkeä Suomessa ja Ruotsissa asuvia Inkerin suomalaisia sekä hänen kotiseutunsa ystäviä. Heidät on haudattu Pyhärannan hautausmaahan. Rovastin ja ruustinnan elämäntyön muistamiseksi pystytettiin hautausmaalle muistomerkki 17.7.1960. Perheeseen kuuluivat lapset Aarre, Inkeri ja Karoliina. Rovasti Laurikkalan ja hänen puolisonsa elämäntyötä voi kuvata Raamatun sanalla: "Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään". Luukas 17:10.

Muotokuva Boråsiin 1957
Ruotsin inkeriläiset olivat tilanneet taidemaalaari Antti Perolaiselta muotokuvan Laurikkalan 75-vuotispäivää varten. Se paljastettiin muistotilaisuudessa Boråsin Carolin seurakuntatalolla rovastin syntymäpäivänä 29.12.1957. Kun Pyhän Marian kirkko Pietarissa 2002 vihittiin uudelleen kirkolliseen tehtäväänsä, Ruotsin Inkeri-liitto lahjoitti taulun kirkkoon, jossa rovasti vaikutti suuresti inkeriläisten puolesta vainon aikoina.

KESÄJUHLAMUISTELOT

"Juhlat ovat olleet monessa suhteessa merkittäviä. Niissä tapaavat ympäri maata asuvat sukulaiset ja tuttavat toisensa. Niissä riemuitaan jälleennäkemisestä. Mieliin palautuvat entiset muistot ja tunnelmat, jonka on luullut jo kokonaan kadottavansa. Juhlilla nousevat syntymäkodin muistot jälleen elävinä mieliin. Ne lohduttavat ja antavat voimaa tulevaisuutta varten."
– Kesäjuhla selonteko lehdessä 09/1994 –

Kesäjuhlat ovat jääneet nyt väliin parina peräkkäisenä vuonna epidemiatilanteen vuoksi. Muisto juhlista ja tärkeistä kohtaamisista, elää kuitenkin vahvana. Pyysimme muutamia kesäjuhlakävijöitä muistelemaan vuosien varrelle osuneita juhlia.

Kesäjuhla Munkkiniemen yhteiskoululla 1963. Kuvassa vas. Ida Riipinen, tuntematon, Kerttu Susi, tuntematon, Elsa Luukkonen, Hertta Allanmaa.

Pienet kansantanssijat Johanna (3 v) ja Susanna (5 v) Härkönen odottavat esiintymisvuoroaan kesäjuhlilla Turussa Wäinö Aaltosen koulun pihalla 1998.

JUHLAKIMARA LAPSUUDESTA NYKYPÄIVIIN

Inkeri Ojala

VUONNA 1956 olin ensimmäisillä juhlilla Järvenpään seurakuntaopistolla. Ne olivat kaksipäiväiset. Kaunis avara paikka ja järvi vieressä, mutta rantaan en saanut mennä vaikka oli kuumat päivät. Vanhempani kielsivät menemästä yksin, eivätkä itse tulleet mukaan, koska halusivat olla yhdessä sukulaisten ja ystävien kanssa pitkästä aikaa.

Seuraavana kesänä juhlat järjestettiin Lohjalla Kanneljärven kansanopistolla. Lohjalla yövyimme sukulaisten luona. Valokuvia ei siihen aikaan paljon otettu, kun ei ollut rahaa kameroihin. Kuvia juhlilta jäi muistoksi vain yksi.

Kaikilla juhlilla – ainakin niin minusta tuntui – puhuttiin ja käytiin läpi samoja muistoja ja kokemuksia. Minut pantiin nukkumaan ja aikuiset puhuivat koko yön.

Iloinen ja kiitollinen mieli tuntui kaikilla olevan, vaikka sukulaisista ja ystävistä oltiin huolissaan ja ei oikein ääneen uskallettu puhuakaan, vaan supateltiin. Pelko siitä, että jouduttaisiin vielä lähtemään takaisin, jäi pienen tytön mieleen.

1958 OLI suuret juhlat Munkkiniemen koulussa. Iso auditorio oli täynnä ihmisiä. Oli paljon pitkiä puheita, joita me lapset emme jaksaneet kuunnella, mutta onneksi saimme mennä ostamaan jäätelöä, jota ravintolassa myytiin.

Helsingissäkin oli sukulaisia Iida täti(Riipinen) jonka kanssa myöhemminkin tein monta kesäjuhlamatkaa Suomessa ja Ruotsissa.

Munkkiniemen juhlissa oli oikein valokuvaaja ja minullakin

on niistä kuvia, mutta toinen kysymys on, että missähän moiset kuvat lymyävät. Usein otettiin kuvia myös seurakunnittain.

1960-LUVULLA kävin juhlilla Helsingissä, Turussa ja Tampereella. Kahdessa viimeksi mainitussa kaupungissa nukuin koulujen lattialla, kuten oli tapana. Ei sitä oikein nukkumiseksi tosin voinut sanoa, kun luokan lattia oli täynnä naisia, jotka koko yön supattelivat toisilleen. Miehillä oli toinen luokkahuone. Ja välillä toisesta huoneesta oli jollakin asiaa toiseen huoneeseen.

Lahdessa oli juhlat 1961, kuvien perusteella noihin juhliin osallistui perheestäni vain isäni. Itse muutin siitä kymmenen vuoden päästä Lahteen ja olen ollut mukana sen jälkeen järjestämässä kahtatoista kesäjuhlaa.

1975 HELSINKIIN oli valmistunut hieno Karjalantalo ja sinne menimme senhetkisen perheemme kanssa. Muistan tunteen, kuin olisin tullut omien, mein maakkosten pariin.
Meillä Lahdessa oli Juhani Jääskeläinen perustanut aktiivisesti toimivan Inkerikerhon ja sen puitteissa järjestimme 1979 kesäjuhlat. Joutjärven seurakunta otti meidät avosylin vastaan ja siellä kerhommekin kokoontui vuosikausia.
Juhlapaikkana olivat myös vieressä olevat Kiveriön ala-aste ja urheilukenttä. Silloin pidettiin vielä lauantaiaamupäivisin urheilukilpailut ja kyykkäottelut. Palkinnot jaettiin iltajuhlassa, myöhemmin kilpailujen jälkeen, kun kaikki kilpailijat eivät jääneet iltajuhliin. Urheilu oli kuvioissa mukana useampina vuosikymmeninä.

Juhlapaikkoina Lahdessa ovat Joutjärven lisäksi olleet Keski-Lahden ja Mukkulan kirkot ja Lahden yhteiskoulu ja Lyseo. Pari viimeistä kertaa meillä on ollut vain yhden päivän juhlat. Porukka vanhenee eikä samat ihmiset ehdi ohjelmansuorittajiksi, järjestäjiksi ja muonittajiksi. Juhlaväkikin vanhenee, eikä yksi patja lattialla houkuta jäämään yöksi.
Viimeisissä Mukkulan kesäjuhlissa oli iso kuoro Virosta ja sen saimme majoittumaan Tuohirannan kesäkodille. Palkioksi saimme kauniina kesäiltana konsertin luonnon keskellä.

JUHLIA ON ODOTETTU ja kyselty ”missähän ensi kesänä tavataan”. Mutta juhlilla kävijätkin vanhenevat ja eivät sitten jaksakaan lähteä. Inkerin ystäviä on meillä Lahdessa kuitenkin jonkun verran ja se innostaa jatkamaan.
Lahdessa, kuten myös muualla Suomessa on paljon paluumuuttajia, inkeriläisiä, Inkerin heimoon kuuluvia, mutta valitettavasti he eivät ymmärrä mikä merkitys sukujuurilla on. Juuret yhdessä saavat hyvän kasvun aikaan. Jos ei ole juuria, ollaan tuuliajolla.
Toivon kuitenkin, että ”punainen lanka”, joka inkeriläisillä tarkoittaa yhteyttä Taivaalliseen Isään, Jumalaan ei katkea. Inkerin heimo on kyynelin mutta uskoen kulkenut.

Lahti 1961 eturivissä vasemmalta Sohvi ja Kaisu Meijer, Juho Olonen, Iida Riipinen, Iida Ahti. Lohjan kuvassa Hietamäen seurakuntalaisia

1998 Kesäjuhlat olivat Lahdessa. Ojalan lapset Riikka (piano) ja Vesa ja Kaisa (laulu) esiintyivät lukuisissa juhlissa.

KESÄJUHLIEN JÄRJESTÄMISPROSESSI KESTI YLI 1½ VUOTTA

Alina-Sinikka Salonen

Aloitin Inkeri-liiton puheenjohtajana vuonna 2013. Samana vuonna tuli kuluneeksi 150 vuotta kansanopetuksen alkamisesta sekä Suomessa että Inkerissä. Pääsin heti järjestämään matkaa Hatsinaan ja Kolppanaan. Suomessa juhlat pidettiin Kontulan Mikaelin kirkossa otsikolla Iloinen kansanopetuksen juhla. Tilaisuus oli siitä harvinainen, että siellä oli yhtä aikaa Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi ja Helsingin naispiispa Irja Askola.

Seuraavana vuonna olivat tulossa Suomen Inkeri-liiton 80-vuotisjuhlat. Suunnitteluun oli nimetty toimikunta. Juhlat päätettiin pitää 2-päiväisenä, pääjuhla kirkossa ja iltamat toisenlaisissa tiloissa. Ensin mainituksi valittiin Malmin kirkko. Se on minulle tärkeä, molemmat vanhempani ovat toimineet sen suntiona ja vahtimestarina. Olimme silloin myös asuneet Malmilla.
Toiseksi tilaksi keksin kouluni, josta olin päässyt ylioppilaaksi. Se on nyt Pihlajanmäessä. Minun kouluaikanani se oli ollut Kruununhaassa. Kävimme syksyn aikana tutustumassa molempiin juhlapaikkoihin. Kumpaankin olimme tervetulleita.

Kesäjuhlamme ”raamit” (ulkoiset puitteet ja kunkin juhlatapahtuman yleisilme ja tärkeiden puheiden pitäjät) oli selvitetty jo vuoden 2013 aikana. Juhlatoimikunnan ensimmäinen kokous oli Malmin kirkolla 18.11.2013. Seurakunnan edustajalta kysyttiin mm. onko kirkolla 2 ulkosalkoa (Suomen ja Inkerin liput) ja saako seurakunnan tiloissa myydä arpoja ja ohjelmia.
Keskusteltiin tarjoilun järjestämisestä ja erilaisista yksityiskohdista, joihin seurakunta odottaa vastauksia etukäteen. Malmin srk:n kirkkoherra on saanut minulta ensimmäisen viestin jo 31. tammikuuta 2013, kouluni (Helsingin Uusi Yhteiskoulu - HUYK) kanssa olivat neuvottelut alkaneet sähköpostieni mukaan 20. elokuuta 2013.

Perjantaina on juhlavieraiden esittämää ohjelmaa. Tanssia tahdittaa Kalliolan viihdeorkesteri johtajanaan Lasse Myllymaa. Kaikkien kokousten jälkeen olimme valmiita tekemään virallisen kutsun.
Messussa saarnaasi emeritus piispa Juha Pihkala, liturgina kirkkoherra Martti Hirvonen. Pääjuhlassa esiintyvät mm. Juulia Hyyrönen, Raija Mäkelä-Eskolan Omenapuutarhan teatteri, Hannu Nyman ja Riitta Seppälä. Kaikki meni ”nappiin”!

Ihania juhlia muistellen
Alina-Sinikka Salonen

Alina Sinikka Salonen kesäjuhlilla 2014.

KYYKKÄÄ, TANHUA JA YHTEISHENKEÄ

Anne Tuohimäki

Ensimmäiset kesäjuhlat, joihin osallistuin, taisivat olla 1960-luvun alkupuolella.
Muistikuvia on Tampereen Tammelan koululta, Helsingin Munkkiniemen koululta ja Turun Palokunnantalolta.
Helsingin silloisessa paikallisosastossa oli nuorisojaosto, johon minäkin liityin. Meitä oli kahdeksan kirkasotsaista ja innokasta kansantanssijaa ja esiinnyimme useana vuonna Suomen juhlilla. Olimme myös ainakin kaksi kertaa Ruotsin kesäjuhlilla tanhuamassa. Hieman suuremmalla porukalla harrastimme myös kyykän eli popin pelaamista.

Inkeriläisten kesäjuhlat olivat aiemmin kaksipäiväiset ja niihin on aina kuulunut jumalanpalvelus. Ennen oli tapana pitää

urheilukilpailut juhlien yhteydessä ja eräänä vuonna Turussa otimme osaa ainakin köydenvetoon sekä viestikilpailuun ja tietenkin kyykän peluuseen. Aikaa näistäkin on vähintään 55 – 60 vuotta, joten muisti on tehnyt tepposensa. Mitaleita minulla on tallessa muutama, II palkinto köydenvedosta, I palkinto 4x100 metrin viestistä ja kaksikin mitalia kyykän peluusta, II palkinto toisesta, mutta toisessa ei mainintaa sijoituksesta.

Ruotsin juhlia pidettiin juhannuksena ja Suomesta lähdettiin kahdellakin bussilla Turun kautta laivaan ja sieltä Kapellskäriin ja usein halki Ruotsin Örebrohun, Boråsiin, Eskilstunaan jne. Ruotsissa juhannuksena oli ongelmana se, että matkan varrella ei tainnut olla minkäänlaisia auki olevia ravintoloita. Ja jos joitakin oli, eihän sieltä sadalle hengelle saanut ruokaa. Matkaan oli siis varattava kotoa evästä tai kärsittävä nälkää. Pitkähkö matka muutamassa päivässä oli jokseenkin rasittava ja juuri kun siitä oli toivuttu, olivat Suomen juhlat yleensä heinäkuun alkupuolella. Nykyisin Ruotsissa järjestetään vain pienempiä paikallisia juhlia.

Kun juhlat olivat Helsingissä Karjalatalolla, alkoivat emännät valmistella ruokia monta päivää aikaisemmin. Ensin oli hankittu ruokatavarat ”kerjäämällä”. Aiemmin eri yhtiöt lahjoittivat perunoita, jauhoja jne., joten ruuat tehtiin itse alusta asti.
Karjalatalolla oli talkookeittiö, jossa ruuat valmistettiin. Valitettavasti emännät eivät yleensä ehtineet nauttia ohjelmasta tai muiden tapaamisista kovinkaan usein itse, kun koko aika meni keittiössä. Nykyisin ruokien valmistaminen on onneksi helpompaa puolivalmiista raaka-aineista.

Kesäjuhliin osallistujia oli muistini mukaan yleensä 600 – 800 henkeä. Joissakin selostuksissa puhuttiin jopa tuhatlukuisesta osallistujamäärästä. Nykyisin määrä on vähentynyt merkittävästi ja juhlat ovat vain yksipäiväiset.

Vuosien 1956 – 2019 välisenä aikana, juhlat ovat jääneet väliin Suomessa vain kaksi kertaa. Nyt koronan takia välivuosia on tullut kaksi lisää.
Mahdollisia tulevia juhlia odotellessa!
Anne

Kyykkäottelun osanottajia Turussa 1974.

KOHTAAMISIA KESÄJUHLILLA

Tampere (2002), Lahti (2005), Hyvinkää (2006) sekä Lahti 1961

Pirkko Koso

Osallistuin serkkuni Outin kanssa ensimmäistä kertaa perinteiseen inkeriläisten kesäjuhlaan **Tampereella vuonna 2002.** Ensireaktiomme juhlapaikalle saavuttuamme oli, että me ei kuuluta näiden juhlijoiden joukkoon, jotka puhuvat ruotsia, venäjää ja viroa. Paniikista selvittyämme pakenimme keskellä juhlasalia istuneen tuntemattoman rouvan viereen.

”Mistä tytöt ovat kotoisin?”, kysyi rouva meiltä.

”Suomesta tietenkin. No, mistä Te olette kotoisin?”

”Valkeasaarelta, mutta olen muuttanut 1996 Suomeen Latviasta.”

”Vautsi! Meidänkin isovanhemmat ovat Valkeasaaresta lähtöisin. Mikä teidän nimi on? Missä kylässä olette syntynyt?”

Siinä samassa tempasimme kynät ja paperit esille ja kirjasimme nopeasti rouvan antamat tiedot muistiin. Juhlasali täyttyi yleisöstä ja me kolme istuimme salin keskiössä supisten rauhattomina. Taisimme olla häiriöksi arvokkaalle tilaisuudelle.

Jäimme vielä seuraamaan ohjelmassa ollutta seminaaria, jonka aiheena oli: ”Inkeriläinen –inkerinsuomalainen – suomalainen”. Mihinkä ”lahkoon” me kuulutaan, kun isovanhempamme tulivat ensimmäisinä pakolaisina Suomeen? Kotimatkalla olimme ihan hysteerisiä.

Tilaisuudesta ostimme Lassi Saressalon vuonna 2000 ilmestyneen tuoreen julkaisun Inkeri:

Tampereen kesäjuhlasta meillä – eikä kohtaamallamme Irjalla – ei ole kuvia. Lahden kesäjuhlista (2005) on sentään kuva hyvin naisvaltaisesta yleisöstä. Kuvan on ottanut Outi Mäkelä.

Lahdessa vuonna 1961 pidetyssä kesäjuhlassa oli mukana noin 50 valkeasaarelaista. Osallistujat olivat ”ensimmäisen ja toisen aallon” inkeriläisiä. Kuvassa eturivissä kolmas oikealta on Lahikaisen Elsan Suomessa syntynyt tytär Riitta, jolla tämä kuva on säilynyt. Akkasen Nikolain tyttäret Elsa, Aino ja Lempi tulivat Suomeen syksyllä 1941. Kuvan oikeassa laidassa on Ainon tytär Leena, sitten Elsa Lahikainen ja tämän tytär Riitta noin 11–12 -vuotiaana. Riitan vieressä on Lahdessa asunut Olga Ukkonen. Kuva on otettu juhlapaikalla, Lahden ammattikoulun pihalla.
Riitta Pekkola, joka nykyisin kuuluu Lahden seudun Inkeri-seuraan, meni seuraavan kerran Inkerin Liiton järjestämille kesäjuhlille vasta vuonna 2018 Lahden Mukkulan kirkolle. Riitta ei muista, että heidän perheensä olisi osallistutunut inkeriläisten kesäisiin juhliin.

Kertomus Inkerin kansoista ja kulttuureista.
Tampereella tapaamamme Valkeasaarella syntynyt ja Latviasta sinne 1996 paluumuuttajana tullut Irja ja hänen pikkuserkkunsa Antti avasivat uudella tavalla silmämme Inkerin kansan kohtaloihin. Siitä alkoi meidän serkusten yhteinen ponnistus sukujemme selvittämiseen ja se työ jatkuu vielä tänä päivänä.

Tampereen juhlien jälkeen haastattelimme lukuisia paluumuuttajia Tampereelta, Riihimäeltä, Hyvinkäältä, Helsingistä ja Lahdesta. Saimme heiltä kerättyä vanhoja valokuvia. Kävimme vuonna 2005 Lahden kesäjuhlissa tapaamassa vielä paria paluumuuttajaa, jotka lapsosina perheineen oli häädetty omalta maaltaan, Inkeristä, aikuistuneet vieraalla maalla ja muuttaneet monien vaiheiden jälkeen elämänsä ehtoopuolella Lahteen.

Hyvinkään kesäjuhliin (2006) minut pyydettiin avuksi lipunmyyntiin. Outi-serkku oli koonnut juhlaan valokuvanäyttelyn löytämistään meille tutuista ja tuntemattomista valkeasaarelaisista. Siellä eräs hämmästynyt nainen kierteli valokuvanäyttelyä ja ääneen ihmetteli, miten hänen isänsä kuva on voinut joutua ”näytille”.
”Kuka tästä tietää?”, hän kysyi.
”Tässä me, syylliset. Hauska tutustua, Sinikka!”
Sinikka oli ja on edelleen kesäjuhlakonkari. Hän kävi äitinsä kanssa säännöllisesti juhlilla tapaamassa etupäässä kelttolaisia, koska hänen äitinsä suku oli kotoisin Keltosta, mutta törmäsikin tällä erää isänsä ennestään tuntemattomiin sukulaisiin.

Lipunmyyntijonossa oli ehditty kysellä, että missä täällä on valkeasaarelaisia. Kysymys meni kuuroille korville ja kyselijät, Lankisen veljekset, ohjattiin ehkä ensimmäistä kertaa paikalle olleiden sukututkijoiden, Pekka Vikbergin ja Risto Toivosen haastateltaviksi.
Seuraavilla kesäjuhlilla tapailimme kaukaisia sukulaisiamme ja ohjeistimme juuriaan etsiviä inkeriläisiä suunnistamaan sukututkijoiden pakeille.
Tuttavapiirin kartuttua saimme kotiseutumatkoillemme koottua 10-25-30 lähtijää. Valitettavasti 2000-luvulla Suomessa järjestettyihin Inkerin Liiton kesäjuhliin valkeasaarelaisten jälkeläisillä ei ollut kovin suurta vetovoimaa, jotta olisimme saaneet koottua heidät näyttävään yhteiskuvaan, kuten oli tapahtunut Lahdessa vuonna 1961.

MUISTOJA HYVINKÄÄLTÄ

Inkeri Ojala ja Outi Mäkelä

Inkeriläiset ja inkeriläisten ystävät tapasivat sukulaisia ja tuttuja järjestelyvastuussa olleen Hyvinkään Inkeri-kerhon suunnittelemassa kesäjuhlassa 16.7.2016 Hyvinkäällä. Kirkossa oli hyvät tilat juhlaan ja kirkon viereisessä seurakuntakeskuksessa ruokailuun, kahvitteluun ja seurusteluun. Myös sukututkijat olivat tavattavissa. Niin Suomen kuin Inkeri-liitolta lainattu Inkerin lippu olivat kirkossa kunniapaikalla juurellaan seppelpartion kukat.
Puheenjohtajamme Outi Mäkelä ja varapuheenjohtaja Kimmo Loponen toimivat juhlan seremoniamestareina. Kerhomme historiikki aina vuoden 1986 perustamisesta lähtien oli koottu kirkon aulaan. Juhlassa esitettiin mm. sketsinä inkeriläisrunoilija Eero Pitkäsen runo ”Tule rentona rekehen” runon rekvisiittaan sopivasti pukeutuen ja kuuntelimme Laulusiskojen heleätä laulua. Lasten esiintymiset ovat aina mieleisiä tällaisissa juhlissa, sekin saatiin kokea.
Kuvat kertovat tarinansa paremmin kuin tuhat sanaa. Seuraavassa kuvakavalkadi:

Alina-Sinikka Salonen yllätti kerhomme sihteerin totaalisesti ojentamalla liiton pöytästandaarin.

Tuttuja kasvoja yleisössä; Jalmari Laurikkalan suvun jälkeläinen Antero Naskila, Inkerin kirkon ex-pääsihteeri Isto Pihkala ja hyvinkääläisrovastit Hannu Pelkonen ja Matti Korpiaho.

ANNIN JA JUNNIN ELÄMÄNTARINA

Jatkoa lehdessä 2/2021 alkaneelle tarinalle

Niina Korpelainen

Tultuaan Suomeen Annilla, Junnilla ja Marialla oli vain vähän tietoa, miten heidän omaisilleen oli käynyt sodan melskeissä. Vähitellen selvisi, että muutakin sukua oli päässyt Suomeen. Kun heidän olinpaikkansa oli saatu selvitettyä, heihin alettiin heti pitää yhteyksiä kirjeitse sekä vierailtiinkin mahdollisuuksien mukaan. Suvun jäsenten tapaamiset Suomessa olivat iloisia hetkiä, vaikka mieltä painoikin epätietoisuus siitä, mitä heille oli tapahtunut, jotka eivät Suomeen päässeet.

Suomi ja Venäjä solmivat välirauhan 19.9.1944. Sen mukaan Suomi sitoutui viipymättä palauttamaan kaikki neuvostoliittolaiset vangit, orvot lapset sekä Neuvostoliiton kansalaiset, jotka oli tuotu väkisin Suomeen. Suomen ulkoasiainministeriö päätti syyskuun 1944 lopussa, että ne inkeriläiset, jotka halusivat, saisivat palata vapaaehtoisesti Neuvostoliittoon. Ihmisiä houkuteltiin lähtemään, mutta uhkailuakin esiintyi. Monet lähtivät, jottei heitä myöhemmin vietäisi pakolla ja rangaistaisi Neuvostoliitossa. Kalvava epävarmuus ja pelko valtasi Annin ja Junnin mielen. Heille oli heinäkuussa syntynyt poika ja elämä kulki parempaan suuntaan. Peloistaan huolimatta he päättivät jäädä muukalaispassilla Suomeen lapsensa ja Maria-mummon kanssa, vaikka valtiollinen poliisi, ja vielä 1950-luvulla Neuvostoliiton suurlähetystökin, yllytti heitä palaamaan Neuvostoliittoon. Suurin osa Suomeen tulleista sukulaisista lähti takaisin tai siirtyi turvallisempaan maahan Ruotsiin. Niin kuin tiedetään, kukaan lähtijöistä ei lupauksista huolimatta päässyt takaisin Inkerinmaalle. Sinne paluu mahdollistui vasta vuoden 1956 jälkeen, mutta Inkerinmaan jäljelle jääneissä taloissa asuivat useimmiten jo uudet asukkaat.

Pöyhösen perhe osti vuokramökkinsä omakseen 1940-luvun lopulla. Perheeseen syntyi vielä tyttö v. 1949. Mökkiä laajennettiin ja tehtiin ulkorakennus, sauna, navetta ja kanala. Isäntäperheen töistä vapauduttuaan Junni työskenteli kylän tiilitehtaalla ja Anni hoiti äitiään ja lapsia. Vaikka elämä olikin niukkaa, ruokaa oli riittämiin ympäri vuoden.

Perhe sai Suomen kansalaisuuden keväällä 1956. Siihen asti Suomessa syntyneet lapsetkin olivat Neuvostoliiton kansalaisia vanhempiensa tapaan. Pelottava epävarmuus Neuvostoliittoon palauttamisesta oli vihdoin päättynyt. Maria-mummo ehti kuolla saman vuoden alussa. Suomeen jääneen sekä Ruotsiin siirtyneen suvun jäsenten ja ystävien kesken alettiin pitää tiiviisti yhteyttä. Varovasti yritettiin saada selvää myös, mitä kuului niille sukulaisille, jotka olivat jääneet tai palanneet Neuvostoliittoon. Kirjeitäkin yritettiin heille lähettää, jos joltakin saatiin osoite, mutta usein ne eivät menneet perille. Jos joku menikin perille, niin vastauskirjekuori oli jo kertaalleen avattu ennen kuin se saavutti Pöyhösen perheen. Siitä osattiin päätellä, mitä kannatti kirjoittaa ja mitä ei.

Suomen kansalaisuus mahdollisti myös sen, ettei enää tarvinnut käydä ilmoittautumassa säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kotipaikkakunnan nimismiehelle ja jopa ulkomaille saattoi matkustaa, jos rahat riittivät. Perhe osasi elää säästeliäästi ja säästi rahaa tulevia tarpeita varten. Sellainenkin ihme tapahtui, että kun Suomessa oli yleislakko v. 1956, Junni teki suuren määrän varsiluutia ja sai myytyä niitä Raumalla sijaitsevalle Hollmingin telakalle niin paljon, että saamillaan rahoilla hän pystyi matkustamaan Ruotsiin tapaamaan sinne muuttaneita sukulaisia ja tuttaviaan. Kun hän palasi takaisin, toi hän tuomisinaan Annille hyvän leninkikankaan sekä tyttärelle silmät sulkevan prinsessanuken ja pojalle pienen peltisen, vedettävän moottoripyörän, joista perhe oli niin iloinen, että niitä tuliaisia muisteltiin vielä lasten jo aikuistuttuakin. Junni kertoi, että Ruotsin sukulaisilla ja ystävillä oli vielä paremmat oltavat kuin Suomessa, mutta eivät he sinne halunneet enää lähteä, kun olivat jo kotiutuneet Suomeen.

Junni joutui jäämään työkyvyttömyyseläkkeelle 1960-luvun alussa. Vähitellen sairaudet veivät hänet kokonaan vuoteen

omaksi. Anni hoiti häntä kotona loppuun asti. Junni kuoli 2.8.1967. Junnin Neuvostoliitossa asuva sisko sekä Annin Neuvostoliittoon pakkotyöhön jäänyt veli ehtivät vielä vieraillа Suomessa Annin ja Junnin perheessä ennen Junnin kuolemaa. Vierailtaan puolisot saivat silloin tietää viimeisimmät kuulumiset Neuvostoliittoon jääneistä omaisistaan sekä sen, että niin Annin serkku kuin Junnin siskon mies, jotka oli teloitettu 1937, sekä Annin veli, joka oli jo kärsinyt pakkotyörangaistuksen, oli tuomittu väärin perustein. Päätös heidän syyttömyydestään sekä tuomioiden laittomuudesta oli tehty 14.5.1956. Yhdessä he silloin surivat syyttöminä rangaistuja ja teloitettuja omaisiaan sekä heidän kärsimyksiään, mutta myös riemuitsivat toistensa jälleennäkemisestä.

Anni jää yksin

Junnin kuoltua Anni asui vielä vuosia yksinään omassa kodissaan lasten perustettua jo omat perheensä. Hän hoiti pihaa ja puutarhaa sekä kävi sukuloimassa siskon perheessä tai miehensä sukulaisten luona. Aina välillä hän kävi hoitamassa poikansa perheen lapsia. Hän kuunteli radiota ja nautti siitä, että hän sai kuunnella jumalanpalvelukset radiosta vapaasti. Neuvostoliitossahan ei uskonnonharjoitusta sallittu.

Kesäisin hänellä kävi usein vieraita, niin Ruotsissa asuvia sukulaisia ja ystäviä kuin myös siskonsa perheen jäseniä. Talvella hän viihtyi viikkoja tyttärensä perheen luona Kymenlaaksossa. Viiden lapsen mummona hän teki ahkerasti käsitöitä, kutoi sukkia ja lapasia, virkkasi pöytäliinoja ja upeita päiväpeittoja lapsille ja lastenlapsille.

Vuonna 1985 Anni muutti kirkonkylän vanhustentaloon, kun ei enää oikein pärjännyt omassa kodissaan. Viimeiset elinvuotensa hän vietti Vuojoen kartanossa, joka toimi silloin vanhainkotina. Anni kuoli siellä rauhallisesti nukkuessaan 20.7.1994 ja hänet on haudattu miehensä viereen Eurajoen hautausmaalle. Samalle hautausmaalle on haudattu myös Annin äiti v. 1956, joten Suomeen jäänyt pieni inkerinsuomalainen perhe sai viimeisen leposijansa maassa, josta esi-isät 1700-luvulla olivat lähteneet.

Niina Korpelainen
Kirjoittaja on Annin ja Junnin tytär

Arkun äärellä Anni ja Junni pienokaisena kuolleen tyttärensä arkun äärellä Inkerinmaalla. Mukana kuvassa Annin veli Sura.

Annin ja Junnin kihlakuva.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulle ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Koronaepidemian vuoksi ei vielä tällä hetkellä tiedetä vuoden 2021 ohjelmista, pyrimme ilmoittamaan niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä sähköpostitse.

Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Mikäli et ole ilmoittanut toimistoomme s-postiosoitettasi, mutta haluat saada tiedotteita sähköpostitse, ole ystävällinen ja ilmoita nimesi ja sähköpostiosoitteesi suomeninkeriliitto@gmail.com

Syyskauden ohjelmat:
Kevätkokous 25.9.2021 klo 14.00 Inkeri kodissa
Syyskokous 30.10.2021 klo 14.00 Inkeri kodissa
Joulujuhla Inkeri kodissa 11.12.2021 klo 14.00

Hyvinkään Inkeri-kerho
Syksyn kerhopäiviksi on alustavasti päätetty sunnuntait 5.9., 3.10. ja HUOM! 14.11., syyskokous pidetään 3.10.
Perinteisen joulujuhlan vietto on suunniteltu lauantaiksi 4.12.
Kaikki tapahtumat Hyvinkään seurakuntakeskuksessa koronatautitilanteen salliessa.
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Vuoden 2021 tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00:
su 26.9. Syyskokous
la 30.10. Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä klo 12 ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa klo 14
su 26.12. Tapaninpäivän Joulujuhla

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.
Koronatilanteesta johtuen muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia.

Yhteystiedot:

puhelin	045 668 7628
sähköposti	tsis.turku@gmail.com
Facebook	Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite	Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Inkeriläisten kesäjuhlat.

Kyykän Suomen mestaruuden naisten B-sarjassa voittaneen Hilkka Nikkolan tyylinäyte 1983.

Turun kansantanssien pikkuruiset tanssijat esiintyivät kesäjuhlilla Turussa Wäinö Aaltosen koululla 1998.